

Dvojí cyklus řečí postních.

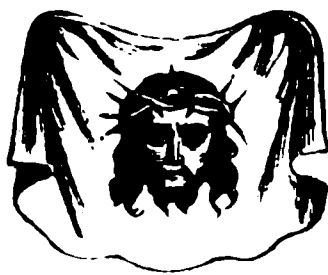
Kříž Kristův v obrazech.

Šestero řečí postních.

Rány Kristovy v obrazech.

Šestero řečí postních.

SESTAVIL
J. JEŽEK.

S povolením duchovní vrchnosti.

Druhé, opravené vydání.

V PRAZE.
CYRILLO-METHODĚJSKÉ KNIHKUPECTVÍ GUSTAV FRANCL.

Cena 70 hal.

Cyrillo-Methodějské knihkupectví Gustav Franci.

Prof. J. Ježek vydal tiskem ještě tyto promluvy:

I. ku mládeži:

O špatné a dobré četbě (5 řečí), 60 h.

Petr hřešící a kající (6 řečí postních), 40 h.

Přírodopis na kazatelně, 2 svazky 1 K.

Student v kostele, ve škole, na ulici, doma, ve společnosti a při zábavě. Cena 60 h.

Povinnost (5 řečí). Cena 30 h.

Řeči na rozchodnou. Svazek I. Cena 1 K.

» » » » II. Cena 75 h.

II. k dospělým:

Jazyk. Dvacet a čtyři promluvy. Cena 1 K 50 h.

Obrazy biblické. Sedmero řečí postních 45 h.

Balcar Frant. Josef, Devatero svátečních kázání.

- Josef Egyptský. Sedmero postních kázání. 1 K 20 h.
- Josef Egyptský. Sedmero postních kázání. 1 K 30 h.
- Umučení Pána našeho Ježíše Krista. Sedmero postních kázání. 1 K.

Bělina Jan, Nedělní kázání. Dle Massy don Olimpia upravil. Cyklus vánoční 1 K 20 h, velikonoční 1 K, svatodušní 1 K 80 h.

- Maria v životě a ctnostech. Jeden a třicet májových promluv, které na francouzském podkladě vzdělal. 1 K 70 h.

Blažko Fr., Ježíš Kristus jest syn Boží. Postní kázání. 60 h.

Brynych Eduard, Soustavná katechetická kázání. Třetí vydání. 4 díly. Cena každého dílu 3 K 20 h.

- Soustavná liturgická kázání. Druhé vydání. Tři díly. — Díl I. 3 K 60 h, II. 3 K 20 h, a III. 3 K 60 h.

- Zachraň duši svou. Dvě řady postních kázání. Druhé vydání. 1 K 20 h.

- První májová pobožnost na Vyšehradě. 1 K.

Černohouz Jan N. a Frant., Encyklopedie obrazův. obsahující připodobnění, podobenství, allegorie, bajky, paramythie a hádanky. Pro kazatele, katechety, učitele, vychovatele a vzdělance vůbec sebrali a upravili. Tři díly. — Snížená cena místo 30 K 90 h, pouze 20 K.

- Encyklopedie příkladův z Písma sv., z dějin Církve a obecného života. Pro kazatele a katechety sebral, upravil a sestavil. Tři díly. Snížená cena místo 23 K 10 h, pouze 14 K.

- Sběrka historických příkladův z dějin slovanských, zvláště pak českých. Kazatelům, katechetům, učitelům, vychovatelům a vzdělaným Čechům vůbec sebral a upravil. Dva svazky.

19 K 44 h.

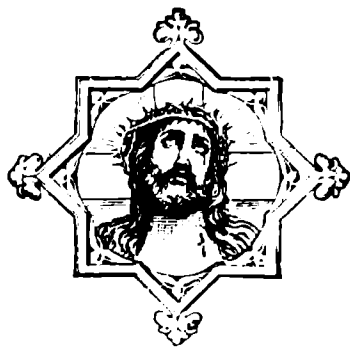
Kříž Kristův v obrazech.

Šestero řečí postních.

Sestavil

J. JEŽEK.

Druhé, opravené vydání.

V PRAZE.

CYRILLO-METHODĚJSKÉ KNĚHKUPECTVÍ GUSTAV FRANCL.

S povolením nejdůstojnějšího kníž. arcib. Ordinariátu v Praze,
dne 19. února 1908 čís. 1914.

Kříž Kristův - oltářem.

»Hle, oltář Hospodinův.«

Josue 22, 28.

Jistý duchovní otázal se kdysi sv. Antonína, poustevníka: »Milý otče, pověz mi, jak můžeš v tak odlehlé pustině žít, nemaje zde ani chrámu ani oltáře?« I odpověděl mu poustevník: »Chrámem jest mi celá příroda, jež mne obklopuje se všemi tvory; vše zvěstuje mi zde přítomnost Boha, jeho moc a dobrotu; oltářem jest mi pak tento kříž!«

Rozmilí v Kristu! Nadešla nám v roce církevním doba svatopostní, která především určena jest k rozjímání o utrpení Páně a uctívání svatých ran Kristových. Utrpení Páně stalo se nám zdrojem nevyčerpatelných milostí a uctívání sv. ran Kristových pramenem hojného požehnání.

Aby nábožné úvahy mé byly jasny a názorny, zvolil jsem za předmět letošních rozjímání svatopostních — kříž Kristův v obrazích.

Zření maje k výroku sv. Antonína poustevníka, jemuž byl oltářem sv. kříž, vyložím dnes, že sv. kříž je skutečně oltářem, a to ze dvou důvodů:

- I. kříž byl obětištěm Kristovým;
- II. kříž je obětištěm křesťanův.

I.

Nejpřednějším účelem oltáře je, aby na něm se konaly oběti Nejvyššímu. Tak bylo již ve Starém zákoně; oltář byl obětištěm, na němž přinášeny oběti krvavé a nekrvavé, suché i mokré.

Popatřme nyní na kříž a přesvědčíme se ihned, že i sv. dřevo kříže bylo obětištěm. Na kříži

1. vykonal Kristus pravou obět. Byl sice všechen život Spasitelův samou obětí, každý jeho čin, každý jeho krok, každé jeho slovo, jelikož nehledal ničeho, než naplnit vůli Otce svého a vykonat veliké dílo, jež mu bylo uloženo. »Sestoupil jsem s nebe — praví sám — ne abych činil vůli svou, nýbrž vůli toho, jenž mne poslal« (Jan 6, 38.).

Ale Bůh žádal od Syna svého zvláštní oběti a to krvavé. A tu vykonal skutečně na kříži. Tam obětoval se Otci svému úplně a nadbytně, tam přinesl v obět neskonalé velebnosti a spravedlnosti Boží vše, co měl, své slzy, své bolesti, své tělo, svou duši, svůj život neboť Kristus miloval nás a vydal sebe sama za nás v dar a obět Bohu« (Efes. 5, 2.). Náš Pán a Bůh chtěl sebe sama na oltáři kříže přinést v obět. (Sněm Trident. sez. 22. hl. 1.) Tak zvolil si Kristus za obětiště kříž a učinil jej takto oltářem. Co však oltář kříže nad jiné činí znamenitým, je, že na něm

2. Kristus vykonal obět nejpodivuhodnější.

Poslušen býti Otce nebeského až k smrti a to smrti kříže, vyplniti vůli jeho nejdokonaleji, přinést obět, z níž vzešla spása všemu světu, toť věru v dějinách případ ojedinělý, podivuhodný; a tím je obět Kristova vykonaná na dřevě kříže. Byla to obět nejsvětější, nejdokonalejší a nejúplnější:

α) Nejvyšší svatý byl obětující kněz — sám Kristus Ježíš, svatý svatých, »velekněz nevinný, neposkvrněný, oddělený ode hříšníků v.« (Žid. 7, 26.)

β Rovněž dar obětovaný byl nejdokonalejší — svaté tělo Kristovo. »Obětoval sebe sama« (Žid. 7, 27.). »Kristus Ježíš dal sebe sama na vykoupení za všechny.« (1. Tim. 2, 5—6.)

γ) Byla to obět nejúplnější, neboť, ač jedna, přece zahrnovala v sobě čtverý účel, za jakým ve Starém zákoně po různu jest obětováno; bylať obětí chvály, obětí díkučinění, obětí prosby a obětí smírnou. »Kristus hříchy naše sám vnesl na těle svém na dřevo, abychom hříchům zemrouce, spravedlnosti žili,

jehožto zsinalostí uzdraveni jste byli« (1. Petr 2, 24.).
 »Smazav zápis odsouzení, kterýž byl proti nám, kterýž nám byl odporný, i odstranil jej, přibiv jej na kříži« (Kolos. 2, 14.). Nebe snížilo se nad Kalvarií k zemi a políbilo ji; nejvyšš spravedlivý Bůh byl usmířen.

Zde vidíte, nejmilejší, jakým oltářem byl kříž, jak svatým obětištěm. Kristus objímal jej oběma rukama a posvětil krví svou. Kříž Kristův otevřel nám opět bránu do ráje a vpustil tam kajícího lotra a s ním všecko člověčenstvo, které bylo již blízko záhubě. Proto volej každý z nás nadšeně se sv. Pavlem: »Odstup pak ode mne, abych se v čem chlubil, jediné v kříži Pána našeho Ježíše Krista...« (Galat. 6, 14.). Z té příčiny nesmí kříž chyběti na žádném oltáři, na němž koná se předrahá oběť mše sv. Proto uctívejte i vy, rozmilí v Kristu, svaté toto dřevo v nábožné písni volající: »Svatý kříži, tebe ctíme...« Žádné dřevo nehodí se tak k roznícení lásky k Bohu, jako dřevo svatého kříže. (Sv. Ignác z Loyoly.) Dobře měl sv. František Paulanský, který při spatření kříže jal se vždy volati: »Ó lásko, lásko, lásko!« — Táž myšlenka kéž oživuje také nás a za jeho příkladem máme i my, patřice na Ukřižovaného, volati: »Ó lásko! Ó nekonečná lásko!

Tak čiň i ty, duše křesťanská, kdykoli dlíš o samotě ve své komůrce; poklekni před křížem a pohlížej naň, na tento zkrvavený oltář, na němž Beránek Boží zemřel za tebe. Denně rozjímati nábožně o utrpení Páně je užitečnější než kdybys po celý rok každý pátek žil o chlebě a vodě, do krve se bičoval a všechny žalmy od prvního až do posledního odříkal. (Sv. Albert Veliký.) Na účel ten obětuj denně v tomto čase svatopostním alespoň malou čtvrthodinku a seznáš, že kříž je podporou slabých, spásou duše i těla, všeho zla odvrácení a dárce všeho dobra.

II.

Jako byl kříž obětištěm Kristovým, tak je rovněž obětištěm pravých křesťanův.

1. Křesťan musí sama sebe přinést v obět. Toho vyžaduje:

a) Jeho poměr k Bohu. Přijetím svátosti křtu oddal se křesťan zcela Bohu, slíbiv, že chce pouze vůli jeho plnit. Odřekl se zlého ducha i všech skutků jeho i vší pýchy jeho . . . a vyznal veřejně, že věří v Boha Otce, Syna i Ducha svatého. Slib tento vymáhá ovšem drahně obětí.

b) To žádá od něho i příklad Kristův. Jestliže Kristus se obětoval, dlužno, aby i křesťan sama sebe přinesl v obět. Proto napomíná nás sv. Pavel řka: »Prosím vás, bratří, abyste vydávali těla svá v obět živou, svatou, bohu-libou« (Řím. 12, 1.).

2. Křesťan musí sama sebe přinést v obět na kříži. Obětování se křesťanovo může mu jen tehdy býti spásonosným, je-li ve spojení s křížem Kristovým, z něhož jediné plyne všecko požehnání. Z lásky ke Kristu musí křesťan sama sebe křižovati. O takovém křižování mluví apoštol národů sv. Pavel, an píše Galatským: »Kteří pak jsou Kristovi, ti ukřižovali tělo své s hříchy a s žádostmi« (Galat. 5, 24.).

Jako Kristus Ježíš třemi hřeby přibit byl na kříž, tak musí i každý křesťan třemi hřeby na dřevo kříže se přibíti, neboť všecko zlo na světě, všeliký hřích pochodí ze žádosti těla, žádosti očí a z pýchy života. (1. Jan 2, 16.).

a) Prvým hřebem přibij tudíž, křesťane milý, na kříž žádost těla t. j. požívavost smyslnou! »Nejmilejší, prosím vás, abyste se zdržovali od tělesných žádostí, jež bojují proti duši« (1. Petr. 2, 11.). »Po žádostech svých nechd'! Co jest podle těla choditi? Tělesným žádostem svolovati. Jako remora, maličká rybička mořská, lodi plachetní v běhu jejich zdržuje a ke dnu je může pohroužiti, rovněž tak může i smyslná rozkoš zničiti i nejdokonalejší duši.« (Sv. Řehoř Naz.) Žádostivost těla jest dále hnutí duše v náklonnosti k nečistým myšlením, řečem a skutkům. Ne následuj žádosti srdce svého, aby nekraloval nad tebou hřích. Živá ryba plove proti proudu, mrtvá po proudu; tak i v Bohu živý člověk potlačuje zlé žádosti těla, kdežto mrtvý jim povoluje.

b) Druhým hřebem přibij na kříž žádost očí t. j. lakotu. »Neskládejte si pokladů na zemi,« napomíná Spasitel (Mat. 6, 19.). Nezřídka se člověk pro věc, jíž žádá, pachtí náramně, leč když jí došel, jinak počíná o ní smýšleti. Nenasytná k bohatství láska mnohem více mučí ducha, nežli jeho užívání občerstvuje; jeho dosíci je plno strachu, a jeho ztráta bývá plna bolesti (Sv. Bernard). Přes to vše jako hrob a hřích nebudou nikdy plny, tak oči lidské nikdy nebudou nasyceny. Příkladem nám výbojný král Alexander a Napoleon I. Každý z nás, uvažuje běh života svého, uzná, že postačuje i málo, co má . . . Kratičký život kárá nemírné naše žádosti; marně se mnoho nese, anť tak blízko jest, kam se cestuje. (Sv. Řehoř) Po trojím zvláště toužívali lidé; po rozkoších, bohatství a hodnotech. Z rozkoší pochodí věci hanebné, z bohatství malicherné a z hodnotí marné; neboť z rozkoší pochází prostopášnost a obžerství, bohatství plodí chtivost a lakomství, hodnoti pak udržují pýchu a nadutost.

c) Třetím hřebem přibij tudíž na kříž pýchu života t. j. ctižádostivost!

Ctižádostivost je hanebné zlo, tajný jed, skrytý mor, v klamu umělkyně, matka přetvářky, nepravosti původ, nešlechtnosti podnět, rez ctnosti, mol svatosti. (Sv. Bernard.) Ctižádost je jako opice ve všem se pítvoříc po lásce, ale způsobem převráceným. Láska snáší všecko, ovšem pro statky věčné; ctižádost snáší rovněž všecko, leč pro pomijitelné věci tohoto světa. Láska je dobrotivá k chudým; rovněž i ctižádost, ale k bohatým. Láska všecko snáší, aby se zalíbila Bohu; ctižádost všecko snáší, aby se zalíbila lidem. Ach, jak mnoho nalezá trní — praví sv. Augustin — kdo shání se po důstojenstvích! Jak mnohé trní rozličného strachu, výčitek, odporných odpovědí a urážek bývá nejednomu snášeti, aby se dodělal té oné hodnoti, toho neb onoho úřadu se domohl. A čeho jsme dosáhli posléze, leč trochu dýmu, který nenasytí, když jej máme, který krátce zmizí se smrtí! »Viděl jsem bezbožníka velmi vyvýšeného a pozdvi-

ženého jako cedry Libánské. A šel jsem tudy, a aj, nebylo ho* (Žalm 36, 35 a 36.).

Rez myslí je dychtění po hodnotech, jestliže se v ně skládá nejvýše naděje přítomného života. Každý odvrát se v čas od bažení po světských hodnotech, jež mysl i ducha jen znepokojují. Ctižádostí stal se z anděla ďábel, z přítele Božího nepřítel Boha; pýchou a ctižádostí pozbyl člověk svatosti a spravedlnosti, a země učiněna byla peklem. (Sv. Frant. Sal.).

Pane Bože můj, veškeren svět je pln osidel žádostí, jež polikly nohám mým; i kdož se bude moci vyhnouti jim? Sám jistě toliko ten, od koho ty odejmeš vysokomyslnost očí, aby ho nevábila žádost očí, a od koho ty odejmeš žádost těla, aby ho nezachvátila žádost těla, a od koho ty odejmeš mysl nezkracenou, aby ho lstivě nepodvedla pýcha života. Ó jak šťasten jest, komu to učiníš, neboť takový projde beze škody tímto pozemským údolím! Učiň tak i mně nehodnému, ukřižovaný Ježíši, a nebudu věru v ničem se chlubit, jedině v kříži Tvém, na který právě přibil jsem sama sebe, žádost těla, žádost očí a pýchu života . . .

Takovým způsobem, drazí přátelé, stává se kříž obětištěm křesťanovým, jest mu oltářem, na němž sám se obětuje, trpí a umírá. Konejme toto křižování sebe často a rádi; bude sice někdy velmi bolestné, ale rovněž velice záslužné, nejlibější vůni před Hospodinem. Kdo jsi dnes tak ještě neučinil a dosud váháš, učiň tak co nejdříve; nejlépe po řádně vykonané zpovědi velikonoční. Vezmi chutě tři hřeby a přibij jimi na dřevo kříže starého člověka požívavého, lakotného a ctižádostivého. Při tom obračej oči své na ukřižovaného Ježíše, pohlížej na jeho utrpení, na řinoucí jeho krev a nabudeš tím síly, abys veliké dílo křižování sebe také šťastně vykonal. Amen.

Kříž Kristův — zrcadlem.

„Nyní vidíme skrze zrcadlo.“

1. Korint. 13, 12.

Jan Vitellio z Fuligni obětoval se zcela lásce bliženské, oddav se ošetřování nemocných a opuštěných. Když ho jednou nemocný cizinec požádal o zrcadlo, podal mu kříž řka: »V tomto zrcadle vidíš přísnou spravedlnost Boží, jež hřích lidský na vlastním Synu tak velice ztrestala; vidíš v něm však i milosrdenství a lásku Boží, která vlastního Syna vydala, aby zachovala ztracené; vidíš v něm i pokoru a zapírání se, největší trpělivost a odevzdanost, vzor lásky k nepřátelům, zkrátka všecky ctnosti. Do tohoto zrcadla pohlížej zvláště, pozoruješ-li skvrny hříchu na sobě, a ustaneš brzy od něho pro spravedlnost Boží; spolu zastydíš se za svou netrpělivost ve strastech a neholách.«

Jako onen nemocný cizinec máme i my pohlížeti často na kříž jako v zrcadlo. Jest jím skutečně, neboť ukazuje nám mezi jiným tři obrazy:

I. obraz první námi zachvěje a otřese;

II. obraz druhý nás velice dojme a uchvátí;

III. obraz třetí nad míru nás potěší.

A o tom budeme rozjímati dnes.

I.

První kormutlivý obraz, který zříme v zrcadle kříže, je trestající spravedlnost Boží . . . Kristus zastoupil padlé pokolení lidské, jež nebylo s to, aby samo se vykoupilo, a přijav hříchy jeho na se, převzal za ně i zaslouženou pokutu, trest. »Dal sebe sama za nás, aby nás vykoupil od všelike nepravosti« (Tit. 2, 14.). Nuže, obraťte zrak svůj na kříž a vizte, jak Bůh tresce hřích!

1. Bůh Otec nechává Syna svého umřítí smrtí nejpotupnější.

a) Kristus na dřevě kříže — jaká to potupa! Starověk odsuzoval k smrti kříže jenom nej-

větší zločince, vrahy a loupežníky. Kříž byl u Římanů v takovém opovržení, že žádný Říman, byť se byl provinil jakkoli těžce, nesměl býti ukřižován. U židů byly na kříž k veřejné potupě pověšeny mrtvoly těch, kteří byli provazem odsouzeni nebo ukamenováni a za duši jejichž nekonány v synagogách modlitby, ježto ten, kdo visel na kříži, byl proklet. »Zlořečený je od Boha, kdo visí na dřevě« (5. Mojž: 21, 23.).

b) Kristus visí na kříži před očima mnoha lidí — jaká to potupa! Ukřižování Páně konáno na vrchu Kalvarii blíže Jerusalema, v němž bydlilo na tisíce lidí a mimo to za příčinou svátků velikonočních připutovalo tam ze všech končin na tisíce cizinců. Kristus byl osobností známou po celé zemi, zejména v Judsku. Ký div, že na tisíce lidí bylo svědky jeho ukřižování a že hora Kalvarie nepřehlednými zástupy byla poseta, jak o tom svědčí evangelista Páně sv. Lukáš, an dí: »Šel pak za ním veliký zástup lidu i žen« (Luk. 23, 27.). A okolnost ta zvětšovala zajisté potupu Ukřižovaného.

c) Kristus visí na kříži mezi dvěma lotry — jaká to potupa! »Tehdáž ukřižování jsou s ním dva lotři: jeden po pravici a druhý po levici« (Mat. 27, 38.). Či může býti potupy ještě větší, nežli veřejně přičtenu býti mezi lotry, dva zlopověstné loupežníky? V pravdě splnilo se na něm slovo Žalmisty Páně: »Já pak červ jsem a ne člověk; pohanění lidí a povrhel obce (chátry)« (Žalm 21, 7.). Tak »učiněn byl pro nás zlořečenstvím« (Galat. 3, 13.); vzav na se vinu i trest, který jsme my byli zasloužili, potupen jest potupou největší, neboť »zlořečený každý, kdo visí na dřevě«. Kdo z nás dovede pochopiti toto veliké pohanění? . . .

2. Bůh Otec nechává Syna svého umřítí nejen smrtí nejpotupnější, nýbrž i nejbolestnější.

a) Jaká to bolest býti přibit hřeby na kříž! Sv. evangelisté vypravují o tom sice jen krátce: »A když přišli na místo, které slove popravné, tu ukřižovali jej« (Luk. 23, 33.), a nic více. Leč několik těch slov zahrnuje v sobě celé moře bolestí. Ruce

i nohy byly na dřevo nataženy a ostrými hřeby proklány, až svaly se trhaly a kosti se roztrísťovaly . . .

b) Jaká to bolest viseti na kříži! Jako pravý »muž bolesti« (Isaiáš 52, 3.) visel Kristus plně tři hodiny, má ruce i nohy probodeny, na dřevě kříže mezi nebem a zemí.

Sv. Mechtilda, majíc zjevení, otázala se jednou Krista, kdy při svém utrpení pocítil nejvíce bolesti? I odpověděl jí Spasitel: »Strašné byly bolesti, když mne křižovali, nevýslovné však, když mne na kříži tak rozepíali, že kosti bylo lze mi spočítati.« Uvážili jste již někdy, rozmilí v Kristu, co je to těžký hřích ve své podstatě? — Nuže, pohlédněte jen v zrcadlo kříže a uvidíte v něm ten velice kormutlivý obraz, jak Otec nebeský na svém jednorozeném Synu tresce hřích! . . . Pohlédni do toho zrcadla, hříšníče mladý, který jsi na bezcestí teprv nedávno nastoupil. Pohlédni do toho zrcadla, hříšníče starý, jenž na cestě hříšné valně si už pokročil! . . . »Neboť děje-li se toto na zeleném dřevě, na suchém co se stane?« (Luk. 23, 31.). Když Bůh dopouští, že spravedlivý a nejsvětější Syn jeho tak mnoho trpí za hříchy cizí, čeho mohou teprv očekávat lidé zlí a bezbožní, kteří sami hřích na hřích páší? . . .

II.

Dojemný, uchvacující a tklivý obraz, který zříme v zrcadle kříže, je milující nás Pán Ježíš . . . Na kříži

1. dal za nás vše, co měl:

a) Své roucho. »A ukřižovavše jej, rozdělili roucho jeho, mecíce o ně los, kdo by co vzíti měl« (Marek 15, 24.). Jenž přiodívá celou přírodu šatem a ptáka peřím, nemá roucha!

b) Svou čest. »Vydal na smrt život svůj a s hříšnými počten jest« (Isai. 53, 12.). Nejvyšší kněží, zákonníci posmívali se jemu, lid ano i lotr na pravici haněli Krista (Mor. 15, 39.—32.).

c) Svou krev, neboť »obmyl nás krví svou« (Zjev. 1, 5.). Z pěti ran hlubokých krvácel Kristus.

d) Svůj život. »Potom věda Ježíš, že všechny věci dokonány jsou, aby se naplnilo Písmo, vece: Žizním. Byla pak tu postavena nádoba plná octa. Oni tedy houbu plnou octa na hyzop nastrčivše, podali ústům jeho. A když Ježíš okusil octa, řekl: Dokonáno jest! a nakloniv hlavy, vypustil duši« (Jan 19, 28—30). Dokonáno jest; svět smířen s Bohem, hněv Boží ukojen, úpis dluhu lidského smazán.

2. Na kříži obětoval se za nás Kristus z lásky nejčistší.

a) Z lásky. »Kristus miloval nás a vydal sebe sama za nás v dar a obět Bohu k vůni rozkošné« (Efes. 5, 2.). »Většího milování nad to nikdo nemá, by duši svou položil kdo za přátele své« (Jan 15, 13.).

b) Z lásky nejčistší, neboť obětoval se za nás ze svobodné vůle. »Obětován jest, protože sám chtěl« (Isai. 53, 7.). Vydal se za nás zcela nezištně; neboť jakého zisku mohl nadíti se Syn všemocného Boha u chudého a nuzného člověčenstva?

Bezměrně nás milující Ježíš! Jaký to dojemný a tklivý obraz, který zříme dnes v zrcadle kříže! Nuže, láska za lásku! Či jest snad zde ještě nejedno srdce ledové, které se nedovede rozehráti k milování Pána Ježíše? Či jest zde mezi námi ještě jedno srdce kamenné, které zdráhá se zvolati se sv. Petrem: »Ty víš, Pane, že tě miluji?« — Či bylo by skutečně možno, aby pohled na Boha z lásky k nám ukřižovaného, neroznítil nás k lásce? Hlasitě volá k nám trní, hřeby, kříž, rány, krev Ježíšova, že nás tolik miloval! Miloval nás Ježíš sladce, moudře a silně; sladce pravím, poněvadž se vtělil, moudře, poněvadž vinu odstranil a silně, poněvadž za nás smrt přetrpěti ráčil. Uč se tedy, křesťane, uč se od Krista, kterak bys miloval Krista!

III.

Třetí obraz, potěšující, který spatřujeme v zrcadle kříže, je vykoupené člověčenstvo. Na kříži byla

1. odčiněna naše vina. Zraněn jest pro nepravosti naše, potřen jest pro hříchy naše a zsinlostí jeho uzdraveni jsme« (Isai. 52, 5.);

a) vytrpěná š t r e s t. »Smrtí umřeš!«, tak zněla pokuta v ráji, uložená padlému člověku. A to-muto přísnému orteli smrti podrobil se náš Vykupitel; umřel za nás. Umřel za nás, abychom my byli spaseni;

b) věčné spravedlnosti učiněno za dost. Kristus vykonal vše, čeho Bůh ve své přísné spravedlnosti od nás žádal, aby nám mohl hřích odpustiti a na milost nás přijmouti. Kristus totiž svou poslušností zrušil neposlušnost Adamovu, vůli Boží dokonale naplnil a čest Boží obnovil, obětuje ne z toho, čím by býval povinen Bohu, nýbrž ze svého vlastního, nejša totiž zavázán vzdáti se božské slávy své. Takového dostiučinění nebyl s to dáti žádný tvor, ni člověk ni anděl; neboť člověk byl ve stavu nemilosti, duševně mrtev a tudíž neschopen vykonal něco prospěšného k životu věčnému a takto si navrátiti bývalý život duchovní; andělé pak, ač dokonalejší lidí, jsou přece jen tvorové obmezení, koneční, a žádný tvor konečný nemůže dostiučiněti za vinu nekonečnou. Pouze Kristus Ježíš mohl smrtí svou na kříži Otci nebeskému úplné dáti dostiučinění, zničití vinu, smazati náš velký dluh. Konečně sv. kříž

2. otevřel nám nebe dokořán, neboť Kristus smrtí svou učinil Otci svému za dost nejen úplně, ale i nadbytně. Protože jest Kristus Ježíš pravý Bůh, jsou všechny jeho skutky ceny nesmírné, a mohl nás zajisté jedinou krůpějí svaté krve své vykoupiti; ale přes to vše vykoupil nás smrtí nejbolestnější a nejpotupnější, aby nám otevřel nebe dokořán.

Může-li býti pro nás větší radosti a útěchy? Ó setři již s tváře své kanoucí slzy, hříšný člověče, neboť křížem jsi vykoupen a od smrti věčné zachráněn. Požehnán budiž tedy Pán Bůh náš, že rozpomenul se na lid svůj a poslal mu Vykupitele, jako slíbil skrze ústa proroků, abychom z poroby nepřátel našeho spasení jsouce vysvobozeni, beze strachu sloužili jemu ve svatosti a spravedlnosti před ním po všechny dny života svého. Amen.

Kříž Kristův — korouhví.

„Vztyčte korouhev“. Jerem. 6, 1.

Roku 312 hrozila císaři Konstantinovi válka od jeho spoluvladaře Maxentia. Když císař starostlivě prohlížeje voje své a srovnáváje svou moc válečnou s mocí svého protivníka o nejistém výsledku války vážně přemýšlel, došel ku přesvědčení, že mu třeba zajistiti si pomoc mocnosti vyšší. Dobře věda, že pohanské modly svým ctitelům nemohou pomoci, Konstantin vzýval Boha křesťanův, aby mu v nastávající válce pomáhal. Tu jednoho dne, když slunce přešlo poledne, viděl na nebi jasný kříž utvořený ze slunečních paprsků nade sluncem, kolem něhož skvěl se nápis. »V tomto zvítězíš!« Ustrnutí veliké připadlo na něho a všecko vojsko, jež bylo svědkem onoho zjevu nebeského. Leč nikdo nerozuměl významu vidění. Císař přemýšlel o něm až do večera a když v noci usnul, ukázal se mu Kristus, drže ono znamení před ním a poručil mu, aby ho užíval ve válce. Ráno zavolal císař umělce, aby obraz podobný onomu zjevení zhotovili, který by zdobil korouhev. S tímto znamením v čele táhl císař do boje a zvítězil šťastně nad Maxentiem, a vítězstvím tím zjednal říši pokoj a mír na dlouhou dobu. Kříž Kristův buď i naším praporem, naší korouhví, neboť život člověka je bojování, stálý boj s nepřáteli našeho spasení, vnějšími a vnitřními! Kdo bez kříže dává se do boje, podléhá. Kdo bludně se domnívá, že bez kříže zjedná ve světě pokoj a mír, svornost v rodinách i obcích a jednotu mezi národy, klame se velice. Proto kříž Kristův jest v pravdě korouhví a to:

I. korouhví vítěznou;

II. korouhví míru.

I.

Kříž je praporem neboli korouhví vítěznou; neboť na kříži slavil Kristus skutečně skvělé vítězství:

1. nad smrtí.

a) Odňal jí hrůzu. Smrt bez Vykupitele byla by věru velmi hrozná, neutěšená, beznadějná. Od

lůžka smrtelného vedla by cesta přímo tam, kde je věčný pláč a skřípění zubů. Leč od okamžiku, co Kristus vypil na kříži kalich utrpení, pozbyla smrt hrůzy své, neboť »Kristus umřel za nás a my ospravedlnění jsouce krví jeho, osvobozeni budeme ode hněvu skrze něho« (Řím. 5, 9.). Smrt vykoupenců Kristových je tudíž smrtí blahé naděje; proto pravý křesťan smrti se neleká. Když mudřec Sokrates od svého žáka Platona tázán byl, umírá-li rád, odpověděl: »Za mládí jsem se přičinil, abych dobře žil, ve stáří, abych dobře umřel a poněvadž tudíž život můj byl ctnostný, očekávám smrt s radostí a veselím.« Tak mluvil před smrtí pohan! A ty křesťane? — Volej se sv. Pavlem: »Žádám sobě rozdělení býti a býti s Kristem« (Filip. 1, 23.) — nebo se sv. Františkem Serafínským: »Vítám tebe, ó smrti, sestro má!« Když sv. Pionius, mučedník, tázán byl, jak může s takovou radostí kráčet na smrt, odpověděl: »Mýlíte se; vždyť nejdu na smrt, nýbrž novému životu vstříc.« Umírající křesťan těší nezřídka ty, již stojí kolem jeho lože. Jistá umírající řeholnice řádu karmelitského vidouc, jak sestry hlasitě pláčou, pravila: »Můj Bože, proč pláčete? Vždyť jdu k svému Ježíši, a máte-li mne rády, musíte se radovati se mnou.«

b) Vyrval jí kořist. Každý člověk propadá sice smrti, neboť »uloženo je lidem jednou umřítí« (Žid. 9, 27.). Ale smrtí Kristovou na kříži stala se naše smrt přechodem k nesmrtelnosti. Proto nazývá sv. Tomáš Ak. smrt spánkem pro naději vzkříšení. V den posledního soudu musí smrt vydati kořist svou. »Amen pravím vám, že přijde hodina, kdy mrtví uslyší hlas Syna Božího; a kteří uslyší, živi budou« (Jan 5, 25.). Z mrtvých vzkříšené lidstvo shromáždí se pod vítěznou korouhví sv. kříže. Pak naplní se slova Pisma sv.: »Pohlcena jest smrt u vítězství« (1. Korint. 15, 54.). Na kříži slavil Kristus skvělé vítězství:

2. nad ďáblem.

a) Moc pekla na kříži jest zlomena. Před tím byla zajisté moc pekla veliká; říše satanova

byla rozšířena po celé zemi, ovládala miliony srdcí, dokud lidstvo úpělo v okovech pohanství a tápalo v temnotách bludu. Na kříži potřel Kristus hlavu drakovu a uvrhl ho do propasti. »A viděl jsem anděla« — čteme ve knize Zjevení — »sestoupati s nebe, majícího klíč k propasti a řetěz veliký na ruce své. A uchopil draka, hada starého, jenž jest ďábel a satan a svázal jej na let tisíce, a uvrhl jej do propasti a zavřel a zapečetil nad ním, aby nesvodil více národy« (Zjev. sv. Jana 20, 1—3.).

b) Skrze sv. kříž může každá duše ujítí peklu, neboť »Kristus jednou za hříchy naše umřel, spravedlivý za nespravedlivé, aby nás přivedl k Bohu« (1. Petr. 3, 18.). Každý z nás může tudíž uniknouti nástrahám ďablovým, jen když opravdu chce, neboť z kříže proudí se pramen milosti, za jejíž pomoci ochráníme se všelikých úkladů ducha temnosti. Ano i ten člověk, který pouty pekelnými všecek je svázán a ve hlubinách hříchů zcela již pohřížen, takže zloduchové za jistou kořist svou jej již pokládají, může jim ještě uniknouti a přítelem Božím a dědicem nebes se státi, uchýlí-li se v čas ku kříži, z něhož kněžstvu vyplynula moc rozvazovací: »Cožkoli rozvážete na zemi, bude rozvázáno i na nebi« (Mat. 18, 18.). Nesčetní hříšníci unikli peklu opravdovým pokáním.

II.

Kříž Kristův je korouhví míru, neboť s křížem :

1. přišel pokoj na zemi. Dokud nebyla na Golgotě vztýčena korouhev kříže, nebylo na světě pravého pokoje; svět byl s Bohem v rozporu. Hřích učinil z lidí »syny hněvu« (Efes. 2, 3.). Svět byl také v rozporu sám s sebou. Sv. Pavel líčí nám pohany takto: »Jsou plni vši nepravosti, zlosti, smilstva, lakoty, nešlechtnosti, plni závisti, vraždy, sváru, lsti, šibalství, pomlouvači, utrhači, Boha nenáviděči, hanliví, pyšní, nadutí, nalezači zlých věcí, rodičů neposlušni, nemoudří, rozpustilí, nelaskaví, nemilosrdní, rušitelé smluv« (Řím. 1, 29—31.). S křížem přišel však pokoj na svět. »Skrze něho (Krista) smířeno

s sebou všechno a v pokoj uvedeno skrze krev kříže jeho«. (Kolos. 1, 20.). Kříž přinesl :

a) pokoj s Bohem. »V Kristu máme vykoupení skrze krev jeho, odpuštění hříchů podle bohatství milosti jeho« (Efes. 1, 7.). Z dítek hněvu Božího stali jsme se dítkami lásky Boží, neboť »když přišla plnost času, poslal Bůh Syna svého, abychom došli přijetí za syny Boží« (Galat. 4, 4.—5.);

b) pokoj s lidmi. Pod svatým dřevem kříže stali se všichni lidé bratry a sestrami vespolek. Proto každý, kdo živě věří v Krista, zachovává pokoj s bližním svým. Pán Ježíš přikazoval apoštolům, aby pokoj mezi sebou měli, pokoj kázali a pokoj jim zůstavil. První křesťané byli jedno srdce, jedna mysl. Jak krásně bylo v Čechách za mírumilovného a zbožného otce vlasti, Karla IV! Vědy a umění kvetly, obchod se rozmáhal, blahobyť se množil a národ náš byl slavený a mocný v Evropě.

Pouze tam je neklid, rozbroje a třenice, kde prapor Kristův dosud nebyl vztýčen, nebo kde vášně bují v srdci lidském a místo kříže jiné cetky lidu za prapor se vnucují.

2. U kříže nalézá pokoj každý, jakoukoli nehodou stísněný;

a) pronásledovaný, neboť zní mu s kříže vstříc památná slova Páně: »Blahoslaveni jste, když vám budou zlořečiti a protivenství činiti pro mne; radujte se a veselte se, neb odplata vaše hojná jest v nebesích« (Mat. 5. 11.—12.);

b) zoufalec. Kříž vyvrátí mu všechny námitky proti naší sv. víře, zodpoví všechny otázky, jichž dosud nezodpověděla žádná filosofie;

c) nesmělý bázlivec. Kříž bude mu kotvou, jíž v bouřném vlnobití může se držeti, holí, o niž se může pevně opírat;

d) pokoušený. U kříže trátí se kouzelná mámení, jed pozbývá své síly, modla svých ctitelů a smyslné rozkoše ztrácejí své vnady a půvaby. (Sv. Athanáš);

e) hříšník, neboť vidí ve kříži žebřík, po němž může z hlubiny nepravostí vyváznouti;

f) umírající; nalezat v kříži útěchu a posilu; s křížem přemáhá všechny hrůzy smrti; kříž učí ho trpělivosti v bolestech a zjevuje mu nicotu všech věcí vezdejších.

Je tudíž sv. kříž vším právem praporem vítězným i praporem míru.

Kříž ukojil hněv Boží, smířil člověka s Bohem, zemi proměnil v nebe, člověčenstvo v anděly, zničil smrt, zlomil moc ďáblu, zbavil svět bludů, zapudil zloduchy, zbořil chrámy a oltáře pohanské, odvál kouř z obětnic, vštípil ctnost a založil církev. (Sv. Jan Zlatoústý). Děkujeme tudíž na kolenou Tomu, jenž první vztýčil korouhev kříže a svou svatou krví jej pokropil. Postavme se den co den pod tento sv. prapor náš! V pochybnostech, utrpeních a bojích vezdejších hledejme pomoci u kříže! Či neslyšíš snad, jak i k tobě volá Kristus s kříže: »Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já občerstvím vás?« — Zejména utíkej se ke kříži, kdykoli těžkým hříchem je poskvrněna duše tvá! A až jednou zašelestí anděl smrti svýma křídly kolem bolestného lůžka tvého a s výšin uslyšíš hlas: »Vykroč duše křesťanská!« v tomto posledním okamžiku chop se oběma rukama sv. kříže, aby s tímto vítězným praporem vznesla se duše tvá přímo do vlasti nadhvězdné! Amen.

Kříž Kristův — knihou.

»Čtěte tuto knihu.« Baruch 1, 14.

Sv. Filip Benický leže na lůžku smrtelném, volal úpěnlivě: »Podejte mi knihu mou!« Ti, kteří stáli kolem něho, nevěděli dlouho, které knihy si žádá, až konečně nejdůvěrnější přítel, poznáv jeho myšlení, podal mu do ruky kříž. A světec, objímaje krucifix, zvolal: »Ano, to jest má kniha, to jest má nejmilejší kniha; v té knize byl jsem živ, v té knize chci umřít.« A polibiv kříž — vypustil duši.

Kříž Kristův je skutečně knihou a to:

- I. velice vzácnou;
- II. nad míru obsažnou;
- III. každému srozumitelnou.

I.

Kříž je knihou velice vzácnou, neboť je

1. napsána božskou krví. Kdo byl v Praze v Českém museu a zašel také do oddělení, kde jsou starobylé rukopisy, tomu zajisté neušlo, že kromě umělých obrázků na některých listech pergamenových jednotlivé věty drahými barvami, ano některá slova i zlatem jsou napsána. Rukopisy ty jsou ceny veliké a vzácný nad míru; proto ve zvláštních skříních pečlivě se chovají, ano některé zvláště cenné listy jednotlivě lze jen uzamčené viděti skrze sklo . . . Kniha kříže napsána je látkou zlata drahocенější, božskou krví. Na kříži prolil Kristus svou krev, jež byla v pravdě božská, neboť v Kristu byla přirozenost božská i lidská v jedné osobě úzce spojena. Proto přikládá Písmo sv. krvi Kristově božskou sílu a cenu: »Máme vykoupení skrze krev jeho« (Efes. 1, 7.). »Krev Ježíše Krista očišťuje nás ode všeho hříchu« (1. Jan 1, 7.).

Je tudíž kniha kříže napsána krví božskou a

2. rukou Boží. Známa kniha blah. Tomáše Kempenského »O následování Krista« slove povšechně knihou zlatou, ač napsána je pouhým člověkem. Kniha kříže napsal však sám Syn Boží, když na Kalvarii za nás se obětoval a dřevo kříže svou krví skropil. »Kristus obmyl nás ode hříchů našich krví svou« (Zjevení 1, 5.)

Jak vzácná je tudíž kniha kříže! Projdi celý svět, hledej ve knihovnách císařských a královských, leč tak vzácné jako je kniha kříže — nikde nenalezneš . . . Měj tudíž tuto knihu v úctě veliké! Nenech ji povalovati se někde v prachu a špíně, nýbrž vykaž jí místo nej-přednější ve svém příbytku! Která chloubá může býti větší, než chlubit se Kristem na kříži?

II.

Kniha kříže je nad míru obsažná; učí nás:

- 1. nejdůležitějším pravdám naší sv. víry;

a) poučuje nás o pádu prvních lidí v ráji. Kříž, na němž umřítí musil Spasitel, předpokládá nekonečnou vinu padlého člověčenstva . . .;

b) poučuje o neskonalém milosrdenství nebeského Otce, »který ani vlastního syna neušetřil, ale za nás za všechny ho vydal« (Řím. 8, 32.);

c) o lásce božského Vykupitele, neboť »většího milování nad to nikdo nezná, by duši svou položil kdo za přátele své« (Jan 15, 13.);

d) o veliké ceně naší duše. »Víte, že ne věcmi porušitelnými, zlatem nebo stříbrem vykoupení jste byli, nýbrž drahou krví Krista, jakožto beránka bezúhonného a neposkvrněného« (1. Petr. 1, 18—19.);

e) o jistotě našeho vykoupení, neboť když sám Syn Boží za nás se obětoval, kdo by ještě pochyboval, že nám nebyl hřích odpuštěn a vina nebyla smazána?

f) o naší bezpečné naději na život věčný. »Kristus, kterýž jest na pravici Boží, pohltit smrt, abychom stali se dědici života věčného« (1. Petr. 3, 22.).

2. Kniha kříže učí nás vznešeným ctnostem života křesťanského:

a) poslušnosti. »Kristus ponížil sebe samého učiněn jsa poslušným až k smrti, a to k smrti kříže« (Filip. 2, 8.);

b) lásce k nepřátelům. »Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí« (Luk. 23, 34.);

c) pokore. »Nemá pěknosti ani krásy; a viděli jsme ho pohrdaného a nejposlednějšího z mužů, muže bolesti a potupeného, pročez ani jsme si ho nevážili« (Isaiáš 53, 2—3.);

d) trpělivosti. »Obětován jest proto, že sám chtěl, a neotevřel úst svých. Jako ovce k zabití veden bude a jako beránek před střížícím jej oněmí« (Isaiáš 53, 7.);

e) pohrdání světem. Jednorozený Syn Boží, pravý Bůh stejné podstaty s Otcem, opouští slávu nebeskou, sestupuje na zemi, stává se člověkem, žije v chudobě a opovržení a dává se posléze dobrovolně přibíti na potupné dřevo kříže;

f) k a j í c n o s t i. Ač sám hříchu neučinil, Kristus podrobuje se nejtěžšímu pokání — za nás. Bohu se posměch děje, abys ty přišel ke cti. Nevinný jest bičován, abys ty měl útěchu; Spravedlivý jest ukřižován, abys ty byl vysvobozen; Beránek bez poskvrny jest zabit, abys ty byl nasycen; krev a voda pryští se z boku proklaného, abys ty byl napojen. (Sv. Bonaventura.)

Hle, tomu všemu mimo jiné učíme se z knihy kříže. Jak bohatý je obsah její! Ó čítej v této knize často, čítej v ní pozorně! Čítej v ní v zármutku a dojdeš v ní útěchy v protivenstvích a nalezneš posilu; umdléváš-li na pouti pozemské, čítej pilně v ní a budeš zázračně osvěžen. Ano čítejte v knize té den co den pilně a pozorně i budete pak snáze kráčet po příkré cestě ctnosti.

III.

Kniha kříže je každému srozumitelná. Jejím literám rozumí :

1. k a ž d ý v ě k. Ne každá kniha bývá každému jasna a srozumitelná; leč knize kříže porozumí každý. V ní čte dítko, jež dosud nezná písmenek, v ní čte kmet, jehož oko zastřeno mlhou, který v jiné knize liter již nerozeznává.

2. K a ž d ý s t a v. Ve knize kříže čte učený i neučený, pán i sluha, boháč i chudás, vojín i rolník.

3. K a ž d ý n á r o d. Jako ptactvo různí se zpěvem, podobně národy jazykem, řečí. Sotva dovedou čísti v každé knize, buď si napsána v řeči jakékoli. Mimo jiné vadí nám v tom různost liter, neznámá písmena. Kniha kříže má však litery, jež srozumitelný jsou každému národu, jenž žije pod sluncem. I divoch v pralesích amerických i obyvatel pouště africké dovede čísti v knize té, když missionář drží mu ji před očima . . .

Jaká to útěcha pro tak mnohé, zejména staré, lidi! Nemůžeš-li už pro slabost zraku říkati »naknižkách«, zbyla ti přece ještě jedna kniha, jejíž litery rozeznáš, — sv. kříž. A právě tato kniha je pro tebe nejužiteč-

nější a naučí tě větší moudrosti lépe, nežli tisíce knih jiných, jež snad napsali největší učenci světa.

Sv. Dominik, byv tázán, odkud čerpá svá duchaplná kázání, odpověděl: »Z knihy — kříže!«

Sv. Tomáš Akvinský ptal se kdysi sv. Bonaventury, ze které knihy nabyl své hluboké učenosti a moudrosti. Otázaný ukázav na kříž pravil: »Viz — tento obraz Ukřižovaného jest má nevyčerpatelná kniha, z níž jsem se naučil, co vím.«

Když blahoslavený Bernardin Reatinus chtěl býti přijat do řádu jezuitského, žádal novicmistra (cvičitele nováčků) o knihu, z níž by se naučil dokonalosti křesťanské. I vzal ho novicmistr za ruku, vedl jej k obrazu Ukřižovaného a pravil: »Zde máte nejlepší knihu; vezměte si ji, čtěte v ní pilně a pozorně, žijte podle ní a budete jistě prospívati ve ctnosti«. A ty, milý křesťane? — Jdi, a učiň podobně! Amen.

Kříž Kristův — stromem.

»Vyvedl Bůh ze země všeliký strom, také strom života.« 1. Mojž. 2, 8.

V prvé knize Mojžišově čteme: »Štípil pak Hospodin Bůh ráj rozkoše, v němž postavil člověka, jehož byl učinil.« Zde měl první člověk tělesné i duševní síly své rozvinouti, znenáhla panování své nad vší zemí rozšířiti a ji obrátiti v ráj.

»A vyvedl Hospodin« — tak čteme dále — »ze země všeliký strom, také strom života uprostřed ráje.«

Strom života v ráji, ač na pohled pěkný a k jídlu chutný, který svým ovocem měl člověku dodávati síly k nesmrtelnosti těla, stal se lidu brzo stromem zkázonosným.

Znám však jiný strom bez koruny, jen o dvou větvích z kmene trčících, bez listí, bez kůry ano i bez kořenů — na pohled hrozný. Také nestojí v ráji rozkoše, ale na místě smutném, na pustém vrchu Golgotě u města Jerusalema. Než přes to vše stalo se nám dřevo toto spásonosným. Druhý ten strom je svatý kříž.

Znamenítejších dvou stromů nad tyto neviděl žádný přírodozpytec ani cestovatel na širém oboru zemském.

Na těchto dvou stromech rozhodnut osud náš i osud všech lidí; k vůli těmto stromům dalo se nebe v boj s peklem, aby zápasily o člověka.

Pozastavme se dnes u tohoto stromu druhého a rozjímáme o něm. Jeť s v a t ý k ř í ž s k u t e č n ě s t r o m e m, který jest

- I. p o d i v u h o d n ý v e s v ě m v z r ů s t u ;
- II. p o d i v u h o d n ý s v ý m o v o c e m.

I.

Kříž byl s počátku

1. j e n s l a b ý k m e n. »Podobno jest království nebeské zrnů horčičnému, kteréž vzav člověk nasíl na poli svém; kteréžto nejmenší je mezi všemi semeny« (Mat. 13, 31—32.). To platí i o kříži; když byl štípen na Kalvarii, byl pouze 3 metry vysoký a přes 2 metry rozlehlý. Stín jeho rozestíral se pouze nad málem věrných duší. »Stály pak blízko kříže Ježíšova matka jeho a sestra jeho matky, Maria Kleofášova a Maria Magdalena.« (Jan 19, 25.). Dále pak »učedník, jehož miloval« Kristus.

Ale kříž ten vzrostl během času

2. v r o z l o ž i t ý s t r o m.

a) V d o b ě a p o š t o l s k é. Božskou krví svlažen a napojen byv rozkládal strom kříže rychle ratolesti na vše strany. Kázání sv. Petra přivedlo již dne prvního po seslání Ducha sv. asi 3000 duší ku kříži. »Pán pak rozmnožoval každodenně ty, kteří měli býti spaseni« (Skutky apošt. 2, 47.). Brzy po té zjednáán byl i pohanům přístup do církve. (Setník Kornelius.) Skut. apošt. 10.). Pak v Antiochii veliký počet obrátil se ku Pánu (Skut. apošt. 11, 21.). Na to rozešli se apoštolové na vše strany hlásat Ukřižovaného. Když poslední z apoštolů, sv. Jan, umřel v Efesu (asi r. 100 po Kristu), bylo dřevo kříže již statným stromem, kolem něhož družili se statisícové.

b) V době apoštolské. Ač nastala krutá pronásledování, přece kvetla církev mocně jako balšámová květina mezi trním a jedovatými rostlinami. Řezba prospívá vinicím a protivenství zušlechťovala vinici Páně. Ani zahrady pilně zalévané tak nepučí jako Církev, když byla zalévána krví mučednickou. (Sv. Jan Zlat.). Právem volal Tertullian k pohanům: Množíme se, kdykoli od vás požínání býváme; čímž jestiž krev mučedníků. A sv. Jan Zlatoústý napsal: »V bouři nachází se církev, ale nepadá; vlny valí se na ni, ale ve vlnách se nepotápí; šípy na ni se sypou, leč neprorážejí jí; nástroje k zřícení z mnohých stran se přičiňují, ale věž stojí pevně... Církev pak den ode dne v moci a slávě se rozmáhá.« Ireneus ve spise »Proti kacířům« tvrdí, že křesťanství již v Německu, Galii a ve Španělsku je rozšířeno, a Tertullian mluví dokonce o křesťanech v Britanii a dokládá: »My křesťané naplňujeme ostrovy, města, hrady, paláce, tržiště, senát i náměstí.« Tak vzrostlo zrno horčičné v strom, takže ptáci nebeští přilétají a bydlí na ratolestech jeho« (Mat. 13, 32.). Tak zmohutněl strom sv. kříže!

3. Dnes rozšířen jest kříž po všem světě. Za 19 století rozšířila se Církev po celém oboru zemském, ve všech dílech světa žijí vyznavači Kristovi, k čemuž nejvíce přispívají obětaví misijnáři, kteří jako kdysi sv. apoštolové, spěchají do nejvzdálenějších končin hlásat Ukřižovaného. Tak činí zejména členové řádu sv. Dominika, sv. Františka a sv. Ignáce z Loyoly, již pro Boha jdou do Asie, Austrálie, Afriky i Ameriky. Na týž účel založil papež Řehoř XV. v Římě ústav, zvaný Propaganda, v němž nadaní jinoši rozličných národů i jazyků ve všech vědách, zejména bohosloveckých se cvičí, aby, na kněze byvše posvěceni, ve své vlasti šířili víru Kristovu. Přes všech pět dílů světa rozkládá strom kříže své ratolesti. Není-li vzrůst toho stromu podivuhodný? — V pravdě štípil jej sám Bůh! Radujme se, že i na nás padá oblažující stín tohoto podivuhodného stromu, že i my jsme údy pravé, obecné, apoštolské a samospasitelné církve Páně. Děkuje Bohu denně za tu milost a prosíme ho na kolenu, aby kříž Kristův vztýčen byl všude, kam vkročí

lidská noha, aby svatá církev naše stále se šířila, dokavadž se nenaplní slova Žalmistova: »Panovati bude od moře až k moři« (Žalm 71, 8.).

II.

Jako je strom kříže podivuhodný svým vzrůstem, rovněž tak podivuhodný je i svým ovocem. Podivuhodné bylo:

1. První jeho ovoce. »Ejhle, dřevo kříže, na němž pněla spása světa«... Prvým ovocem byl Beránek Boží, jednorozený Syn Boha Otce, který »ponížil sebe sama, učiněn jsa poslušným až k smrti, a to k smrti kříže« (Filip. 2, 8.). Po 3 hodiny viselo ovoce to na stromě kříže, načež skleslo do klína panenské matky Marie a svět — byl vykoupen! Jak podivuhodné to ovoce! V celém ráji nebylo stromu takového, jenž by měl ovoce tomuto podobné. Podivuhodné bylo

2. ovoce jeho pozdější. Božská krev, jíž strom kříže byl svlažen, dodávala mu neobyčejné úrodnosti. Proto nesl a přináší dosud nejušlechtilejší plody. Jest to nesčetná řada světců a světic Božích. Pohanstvo nemůže se ani jediným světcem vykázati, jelikož strom suchý nenese ovoce. Teprve s křížem Kristovým počíná doba pravých světcův, z nichž vedle Panny Marie stojí na předním místě sv. apoštolové, kteří naplnění Duchem sv. nebeské evangelium po celém světě rozhlášovali, mučedníci, kteří je krví svou zpečetili, vyznavači, kteří je životem dávali na jevo, poustevníci, již tuhou kajícností nebi se zasvěcovali, panny, jež v neporušené čistotě sloužily Pánu...

Ani my, Čechoslované, nejsme planou ratolestí na stromě Církve Boží. Kdo z nás nezná sv. Ludmilu, sv. Václava, sv. Vojtěcha, sv. Prokopa, bl. Ivana, bl. Hroznatu, sv. Jana Nepom., blah. Anežku, blah. Sarkandra.... a drahně osob jiných svatých?

Hle, tak podivuhodné ovoce nesl a nosí dosud strom sv. kříže! Toto vzácné ovoce shromažďuje nebeský zahradník ve stanech věčných. »Potom viděl jsem« — tak čteme ve Zjevení sv. Jana — »zástup veliký, jehož přecházel nikdo nemohl, ze všech národů a pokolení a lidí a jazyků, jak stojí před trůnem a

před beránkem oblečení v roucha bílá a palmy v rukou jejich« (Zjev. 7, 9.).

I my máme býti ušlechtilým ovocem na stromě kříže. Budeme jím, až nás budou zdobiti přední ctnosti křesťanské: pokora, čistota, mírnost, střizlivost, spravedlnost, štědrost a j. Abychom si je přisvojili, hledejme posilu u kříže. Dřevo kříže kvete neustále, život z něho pučí a balšám duchovních milostí z něho se prýští. Není to strom planý ani lesní, ale strom spásonosný, sladký strom života pro ty, kteří se ho drží. Amen.

Kříž Kristův — berlou (holí).

»Prut tvůj a hůl tvá mne potěšily.«
Žalm 22, 4.

Pohanský mudřec Pythagoras dával všem pocestným tuto radu: »Bez hole nevydávej se na cestu!« Které hole máme my se uchopiti na pouti pozemským údolím? — Neníť zajisté nižádné lepší hole poutnické nad tu, kterou Kristus nám dal, totiž svatý kříž. Kříž je:

- I. pastýřskou holí (berlou) božského pastýře;
- II. poutnickou holí každého křesťana.

I.

Ježíš Kristus je pastýř, ježž Bůh slíbil poslati světu. »A vzbudím nad nimi pastýře,« čteme u proroka Ezechiele, »kterýž by je pásł; on bude jím pastýřem a pásti je bude« (Ezech. 34, 23.). A sám o sobě dí Kristus: »Já jsem pastýř dobrý« (Jan 10, 14.). Jako pastýř má za pastýřskou hůl — sv. kříž.

1. Jím pásł své stádce

a) v lásce.

a) Křížem připoutává k sobě srdce všech; máť svatý kříž podivuhodnou moc, poutati srdce k Vykupiteli. Rozjímáme-li upřímně a vážně o nesmírné lásce, již k nám osvědčil Kristus na kříži, musí se chtěj nechtěj srdce naše rozehráti láskou k Ukřižovanému a přichýliti se k němu na vždy. Když

jednou vkročila zbožná Terezie do své modlitebny a oči její spočinuly na kříži před jejím klekátkem, padla rychle na kolena a zvolala: »Pane Ježíši Kriste, zde klečím před Tebou a nevstanu dříve, dokud mi neudělíš té milosti, abych svou dosavadní vlažnost překonala a Tebe jediné hledala i našla.« Od té chvíle stala se Terezie — světicí.

β) Skrze svatý kříž přivlastňuje nám všechny milosti. Kříž je pramenem naší spásy; krůpěje sv. krve, jež skropily dřevo kříže, staly se toky milostí, jež po všechna staletí přinášely lidstvu náplň všeho požehnání. S kříže pochodí milosti plná obět, jež denně přináší se na oltáři. Rovněž sedmero svátostí vyplynulo z kříže, abychom jimi byli jednak očištěni, jednak posilněni. Kříž stal se prostředkem ospravedlnění a posvěcení všem věřícím.

S křížem pase tudíž Kristus stádce své v lásce, neboť připoutává jím srdce všech k sobě a přivlastňuje jim všechny milosti.

b) V přísnosti.

Mnoho oveček nedbá totiž hlasu nebeského pastýře a spěje zkáze vstříc. Tu chápe se božský pastýř své hole pastýřské a tresce neposlušné: nemocí, nehodami, ztrátou cti, majetku aby je, když laskavost nepomohla, přísností obrátil na cestu pravou. A tyto rány holí kříže bývají často jediným prostředkem k nápravě života mnohých hříšníkův. »Rozmnožily se nemoci jejich, proto přichvátali« (Žalm 15, 4.).

2. Kristus křížem rozdělí jednou své stádce.

»Přijde den, kdy shromáždění budou před Krista všichni národové. I rozdělí je od sebe jako pastýř odděluje ovce od kozlův« (Mat. 25, 32.). Rozdělení to stane se pastýřskou holí sv. kříže. »Tehdy ukáže se znamení Syna člověka na nebi« (Mat. 24, 30.). S křížem přijde tedy Pán Ježíš k poslednímu soudu, s křížem stane přede všemi národy a s křížem oddělovati bude spravedlivé od nespravedlivých Je tudíž sv. kříž pastýřskou holí božského pastýře! Ó, dejme se všickni

touto holí pastýřskou řídití a vésti! Následujme ochotně dobrého pastýře na cestě, po níž sám kráčí před námi!

Pocituješ-li silné rány holí kříže, jež pro hříchy tvé na tě dopadají, čiň pokání a vrať se, duše zbloudilá, v otevřené náručí svého dobrého pastýře, abys, až přijde Pán soudit živých i mrtvých, mohla býti připočtena mezi vyvolené. »Aj, nyní je čas příjemný aj, nyní den spasení!« (2. Korint. 6, 2.). Doba svatopostní chýlí se ku konci; déle již neváhej! Kdo v postě s Ježíšem Kristem neumřel hříchu, nemůže s ním povstati o velikonocích k novému životu; kdo s ním nepovstal, nemůže s ním vstoupiti na nebesa a přijmouti milost Ducha svatého, by beze strachu pomýšlel na smrt a soud.

II.

Kříž je poutnickou holí každého křesťana. Slouží mu za oporu

1. na cestě životem.

O hůl poutník se opírá, holí se brání.

Naše pout vezdejší je

a) obtížná.

Mnoho namáhání přináší každý den, nesčetná dlouhý život. A jak příkré a neschůdné bývají často cesty, po nichž nám jest kráčet. »Zlořečená země v díle tvém; trní a hloží tobě ploditi bude. V potu tváře své chléb jísti budeš« (1. Mojž. 3, 17.—19.). Ale v kříži nalézá putující křesťan úlevu; rány Ukřižovaného dodávají mu útěchy, milosti ze kříže plynoucí obcerstvějí jej a sílí.

Naše pout životem je

b) nebezpečná.

Všude číhají na nás nepřátelé naší spásy. Svět svými novomodními zásadami, svými svůdnými příklady hledí nás svéstí na scestí. Žádost těla, starý Adam, žije v nás dosud a přivádí nás ku pádu. Ďábel pak vábí nás k sobě, buď »jako anděl světla« (2. Korint. 11, 14.), nebo »obchází nás jako lev řvoucí, hledaje, koho by pohltil« (1. Petr 5, 8.). Proti všem těmto

nepřátelům ozbroj se, křesťane, sv. křížem a jistě je překonáš. V kříži najdeš sílu k boji, s křížem nebudeš bojovati nadarmo, neboť kříž je nepřemožitelná ochrana pokorných, svržení hrdých, vítězství Kristovo a záhuba ďáblova.

Dočítáme se v životě blah. Ivana, že ve své jeskyni u Berouna v Čechách byl velice soužen zlými duchy, tak že si umínil bydliště své opustiti. Když pak, odcházeje již, popošel nedaleko, zjevil se mu na pláni, jež byla nad jeskyní, sv. Jan Křtitel a řekl jemu: »Přijmi tento kříž, Bohem ti daný, a vrať se k místu, kde bydlíš; pomocí kříže toho přemůžeš nejen všechny své nepřátele, ale i vypudíš je všechny z místa tohoto.« Bl. Ivan, nabyv takto sv. Janem Křtitelem srdnatosti i posily a doufaje v pomoc kříže, který byl obdržel, vrátil se do jeskyně a bojoval udatně se zlými duchy, onen kříž stále v ruce drže a proti zloduchům naměřuje, až konečně je všechny přemohl a zapudil od sebe na vždy.

Kříž je putujícímu křesťanu holí

2. při jeho odchodu na věčnost.

S holí kříže

a) vykročí šťastně ze života.

Kdo v poslední hodině drží se pevně kříže, ukončí zajisté dobře svou pout pozemskou; jeť kříž Kristův klíčem do ráje. Proto dává se umírajícímu do ruky sv. kříž, aby z něho čerpal sílu k poslednímu zápasu.

Sv. Mikuláš Toletinský cítě, že se blíží jeho hodinka, dal sobě přinésti krucifix a spatřiv jej, jal se k němu mluvit takto: »Pozdravuji tebe, ó kříži vzácný a skvostný! O tebe jako o podporu nejjistější jsa opřen, projdu bez bázně a suchou nohou bouřící moře tohoto světa a dostanu se v přístav věčné blaženosti.« Ano, křesťan s holí kříže

b) dochází jistě nebeské oslavy.

»Není v žádném jiném spasení, aniž jest zajisté jiné jméno pod nebem dáno lidem, skrze něž bychom měli spasení býti« (Skut. ap. 4, 12.). Není tedy nižádného, od něhož by lidé směli očekávati spasení svého,

leč od Krista Ježíše. V kříži je život, v kříži radost ducha, síla mysli, ochrana od nepřátel, vrchol ctnosti a dokonání svatosti. Nenít spasení duše ani naděje života věčného jediné v kříži (Tomáš Kemp.).

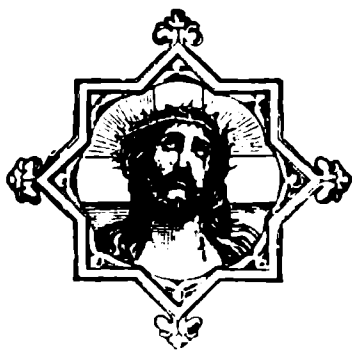
Chop se tedy chutě holi sv. kříže, poutníče křesťanský! Pohlížej na kříž, zdá-li se ti cesta obtížná. I samému Spasiteli bylo často kráčet po cestě trnité. Užívej kříže jako zbraně, blíží-li se nepřítel, kdykoli tělo, svět a ďábel útočí na tebe. Drž se pevně Ukřižovaného po celý život svůj. Pak budeš se radovati, až na loži smrtelném vloží ti do stydnoucích rukou svatý kříž, neboť tvoje cesta poslední povede přímo do nebe.

V letošní době svatopostní rozjímalí jsme o kříži Kristově jako oltáři, zrcadle, korouhvi, knize, stromu a holi (berli). Kéž svaté pravdy mnou hlásané zaryjí se vám do srdce hluboko, kéž zveličí vaši úctu, rozmnoží lásku k Ukřižovanému, aby i pro vás pro všechny byla jednou smrt přechodem k nesmrtelnosti! Krásno jesti ze světa k Bohu jako slunce zapadnouti a opět v něm vzejíti (Sv. Ign. Antioch.). Amen.

Rány Kristovy v obrazech.

Šestero řečí postních.

Sestavil
J. JEŽEK.

Druhé, opravené vydání.

Rány Kristovy jsou hvězdy.

›Lid, kterýž chodil ve tmě, viděl světlo veliké; a bydlícím v krajině stínu smrti, světlo vzešlo jim.«

Is. 9, 2.

Poslední slovo doznělo s kříže; Pán nakloniv hlavy, vypustil duši. Něco zvláštního zachvělo celou přírodou, vniklo do všech srdcí. Tu setník římský přichází a otevírá bok Páně kopím, a ›hned vyšla krev i voda« (Jan 19, 34.). Zástupy lidstva, jež doprovázely Krista na Kalvarii, rozcházejí se hluboce dojaty, ticho i pusto rozhošťuje se na výšině kalvárské. — Nedbejmež odcházejících davů, nýbrž sami teď vystupme na místo utrpení a pohlížejme tam nábožně na sv. kříž. Oči naše zří tam zabitého Beránka, zsinalého, zbodaného ranami.

O těchto posvátných ranách hodlám s vámi zbožně rozjímati v tomto čase svatopostním. Vyzkoumáme význam jejich a ponoříme se s vší vroucností do hlubin jejich.

Rány Kristovy přirovnati lze bez odporu ku hvězdám. Vždyť i ony svítí

1. v noci pochybnosti;
2. v noci malomyslnosti;
3. v noci našeho umírání.

1.

Ledacos bývá člověku nesrozumitelné i nepochopitelné na zemi; nezřídka pochybnost doráží na duši lidskou a obestírá ji stíny svými. Tu za noci pochybnosti rány Kristovy září jako hvězdy. Pohled na ně

1. rozptyluje záhadu.

Snad jste v pochybnostech

a) o lásce Boží.

Nuže, pohledte na rány Páně! »Tak Bůh miloval svět« (Jan 3, 16.). Bůh vydal k vůli nám Syna svého, kteréhož neskonale miloval, do rukou bezbožníkův i nechal jej zraniti pěti hroznými ranami. Není-li to s dostatek lásky?

Snad jste v pochybnostech

b) o vykoupení lidstva.

Nuže, pohledte na rány Páně! »V němžto máme vykoupení skrze krev jeho« (Efes. 1, 7.). Rány Kristovy jsou zárukou vykoupení, neskonale dostatečnou cenou, zahladiti vinu lidskou, i kdyby tato milionkrát byla větší.

Snad jste v pochybnostech

c) o určení svém pro nebe.

Nuže, pohledte na rány Páně! »Majíce tedy, bratří, doufání, že vejdemo do svatyně skrze krev Kristovu« (Žid. 10, 19.). Rány Kristovy jsou klíčem ku království nebeskému; nebo jen pro ně Bůh znova dosadil hříšné lidi za dědice života věčného.

Pohled na posvátné rány Kristovy rozptyluje tedy veškeré pochybnosti, jež se nám naskytají, a to

2. s neklamnou jistotou.

Mluví-li sám Bůh, tu můžeme bezpečně spoléhati na slovo jeho; potom veškerá pochybnost mění se v nejdokonalejší světlo; vždyť »Bůh není jako člověk, aby klamal« (4. Mojž. 23, 19.). Teď však mluví k nám skrze rány Kristovy sám Bůh, onen Bůh, jenž vládl od věčnosti s Otcem v nebesích, časem však přijav na sebe člověčenství, pro nás »ponížil sebe samého, učiněn jsa poslušným až k smrti, a to k smrti kříže« (Fil. 2, 8.). Pohlížejte tedy v pochybnostech na rány Kristovy! Tyto jako jasné hvězdy zazáří vám potom vstříc a vlijí dokonalý mír i klid do duší vašich.

2.

Jako rány Páně svítí jako hvězdy v noci pochybnosti, nejinak i za noci malomyslnosti, když malomyslníme

1. pro svá utrpení.

Trpěti jest člověku vrozeno. »Všechněm nám určeno jest sténati a vzdýchati po celý život«, píše sv. Cyprián. Nezřídka strasti doléhají na člověka s takovou tíhou, že upadá snadno v malomyslnost a noc malomyslnosti obestře jej. Tu však rány Kristovy zasvítanou mu jako spanilé hvězdy; z nich zajisté může čerpati

a) útěchu.

Což vytrpěl Pán ranami svými! »Ó vy všickni, kteříž jdete cestou, pozorujte a vizte jest-li bolest jako bolest má« (Pláč Jer. 1, 12.) Zdali strasti tyto, které nevinny snáší za hříšníky, neosladí bolu našeho?

b) sílu.

Rány Kristovy mají do sebe léčivou moc pro všecko trpící pokolení lidské. Z nich plyne milost, i sebe těžší kříž nésti s oddaností. Sv. Bonaventura dí: »Z ran Páně nabývá křesťan potřebné síly, netoliko trpělivě, nýbrž i radostně trpěti.«

Rány Kristovy plají tudíž jako hvězdy v noci malomyslnosti, když malomyslníme

2. pro své hříchy.

Duši hříšnickově ulehčí se i ozáří se božským světlem,

a) jestliže již se obrátil.

Nebo nezřídka stává se, že lidé, kteří činili opravdové pokání, upadávají v malomyslnost. Zdaliž i nám bylo odpuštěno? Zdaliž učinili jsme dosti za hříchy své? Zdali přijme nás Bůh ještě za dítky své? Tyto otázky zmítají srdcem i zdrcují je odpovědí zápornou. Tu však posvátné rány Kristovy svítí jako hvězdy v noc malomyslnosti. »Krev Ježíše Krista očisťuje nás od všelikého hříchu« (1. Jan 1, 7.).

Ó jak spasná to útěcha pro malomyslné srdce lidské! Rány Vykupitelovy, z nichž řinula krev odpuštění, nedávají nám nikterak o tom pochybovati, že hříšníku jest odpuštěno. Ano, ulehčí se duši hříšníkovi a božské světlo ozáří ji,

b) chce-li upřímně se obrátiti.

Hříšník, pomní-li na vinu svou, zachvívá se hrůzou i »zkormoucen jest viděním srdce svého, jako kdo ušel v den boje« (Sir. 40, 7.). Ale z ran Kristových hvězda nejbláží naděje září mu vstříc. Vždyť zvěstují mu neskonalé milosrdenství Boží. »Budou-li hříchové vaši jako šarlat« (Is. 1, 18.). Spolu zří v nich výkupné za nepravosti své. »Byl jsi zabít a vykoupils nás krví svou« (Zjev. 5, 9.).

Pohleďte tedy v malomyslnosti na rány Kristovy, ano neváhejtež pohlédnouti na ně, jakmile malomyslnost sevře vás pro utrpení i hříchy vaše! Potom dojdete úlevy, jako plavec, když mu po dlouhé bouřlivé noci vzejde a zasvitne čarokrásná jitřenka.

3.

Ba i když noc obestře člověka na loži smrtelném, i tu rány Kristovy neustávají rozptylovati ji blahodárnými a mohutnými paprsky. Potom arci smrt nejeví se za světla jejich

1. jako anděl temnosti.

Smrt! Děsné to slovo pro toho, kdo nezná ani Krista ani víry jeho. Tomu jest smrt vejítím temnou branou v noc hrobovou. Tomu jest smrt pádem do propasti »bídý a temnosti« (Job. 10, 22.). Avšak ve světle ran Kristových smrt přestává jeviti se jako anděl temnosti; nebo »Bůh vytrhl nás z moci temností« (Kol. 1. 13.). Rány Spasitelovy byly pak výkupem za vyrvání z moci ďáblovy. Proto smrt pozbývá hrůzy své. Nevchází již potom do jizby zbožného jako anděl temnosti, naopak spíše

2. jako anděl světla.

Kristus vykoupil nám ranami svými nebesa. Z té příčiny smrt přichází oděná rouchem nebeské světlosti. Vyvádí nás

a) ze země hořkosti.

Kdož ví, kolik »ach« i »běda« nahromaděno jest zde na zemi? Ach, kolik jen slz, nebezpečenství a bojů přetěžkých přináší žití naše! Vše skonává se smrtí. »Ani kvílení, ani křiku, ani bolesti více« (Zjev. 21, 4.). Z té příčiny nábožný křesťan umíraje vítá smrt jakožto přítele a ochránce. Smrt odvádí nás

b) do země blaženosti.

Nebeským Jerusalemem zove ji Písmo sv. (Zjev. 21.). Tam přivádí smrt duše spravedlivých od té doby, kdy Kristus raněn jest pro nepravosti naše. Proto plesaje umírá nábožný křesťan, jenž pevně věřil v božského Vykupitele a miloval jej upřímně. »Žádost máje rozdělenou býti« (Fil. 1, 23.).

Ó neváhejtež tedy chopiti se oběma rukama spolu se zraněným Spasitelem kříže, až jednou budete na loži smrtelném. Pohlížejte s důvěrou z noční temnoty smrti na rány Páně! Potom až smrt obestře závojem mlhavým váš zrak, až nebudete nikoho znáti, kdo státi bude u lůžka smrtelného, světlo i jasnost vzejde srdci vašemu. Potom brány nebeského Jerusalema se otevrou a andělé s korunou života pospíší vám vstříc. Amen.

Rány Kristovy jsou plameny.

»Kristus zamiloval nás a umyl nás svou krví ode hříchů našich.«

Zjev. 1, 5.

Chce-li sv. Jan evangelista líčiti lásku božského Vykupitele, ukazuje především ke dvojí věci, na jeho totiž vtělení a potom na smrt na kříži. »Slovo Tělem učiněno jest«, píše hned na počátku evangelia (Jan 1, 14.). A v pravdě narození Páně jest dílem neskonalé lásky; o mnoho více jest však jím i smrt na kříži. Ta tanula na mysli miláčkovi Páně, když napsal v knize Zjevení: »Kristus zamiloval nás a umyl nás svou krví ode hříchů našich« (Zjev. 1, 5.). Apoštol naráží tím na rány božského Vykupitele a zří v nich lásku Páně v celé výši i hloubce.

Příkladu jeho chceme dnes následovati; pohledem zabráti se do svatých ran těchto a rozjímati o nich jakožto o plamenech. Vždyť i ony plají

1. nejohnivější láskou;
2. nejohnivější horlivostí.

1.

Z ran Kristových plaje nejohnivější láska

1. k lidstvu vůbec.

Církev věří a učí, že Syn Boží dal se zraniti k vůli lidstvu. »Raněn jest pro nepravosti naše« (Is. 53, 5.). Právě tím dal na jevo nejohnivější lásku; neboť

- a) svými ranami trpěl nevýslovně.

Pomněte, nejmilejší, jaká to bolest, šlápneme-li bosýma nohama na bodláčí, nebo sáhneme-li rukama do trní! A což teprve rány Páně? Vrážení hřebů, trojhodinné pnění na kříži na ostrých hřebích! Kdož by nezachvěl se do hloubí duše? »Sebral jako vinici mne, jakož mluvil Hospodin v den hněvu prchlivosti své. S výsosti seslal oheň do kostí mých« (Pláč Jer. 1, 12. a 13.). Podivujeme se lásce té neb oné matky, která dlí dnem a nocí u lůžka nemocného dítěte; podivujeme se lásce manželčině, která obětuje vše za chotě svého. Ale oč ohnivější byla láska Kristova! Ba ještě více! Kristus

- b) z ran svých vykrvácel.

Kristus vydal na kříži za hříšné lidstvo život, vycediv krev předrahou pěti velikými ranami. Zdali slyšeli jste kdy o takové a podobné lásce? Trefně tedy dí evangelista: »Většího milování nemá žádný nad to, by kdo život svůj položil za přátele své« (Jan 15, 13.). »Po tomť jsme poznali lásku Boží, že on život svůj za nás položil« (1. Jan 3, 16.).

Z ran Kristových plane nejohnivější láska

2. ke každému člověku zvláště.

Muka, jež Kristus nechal si způsobiti ranami, týkají se každého člověka. Tehdy, když nechal si tělo své zraniti, vzpomínal na každého z nás, na mne i na

tebe! Ba svatí Otcové dokonce tvrdí, že Kristus byl by s nebe sestoupil a smrt na kříži byl podstoupil, třeba bylo by šlo toliko o vykoupení jediného člověka. Ó jak prudce vyšlehuje nám láska z posvátných ran Vykupitelových vstříc, dělíc se v miliony plaménekův a ke každému srdci lidskému se obračejíc! »Bůh jest láska« (1. Jan 4, 16.).

Sv. Pavel ani z daleka nevypověděl vše, píše-li: »Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? zdali soužení neb úzkost, nebo hlad? Zdali nahota či nebezpečenství? Zdali protivenství čili meč« (Řím. 8, 35.). Ano neřekl mnoho, píše-li jinde: »Nemiluje-li kdo Pána našeho Ježíše Krista, budiž proklet« (1. Kor. 16, 22.). A jak milujete vy, nejmilejší, zraněného Spasitele? Jak odplácíte mu za neskonale důkazy jeho slitování? Tím snad, že nepomníte po celé dny a neděle ani jedinkou myšlenkou na něho, ba snad rozjitřujete neustále rány jeho a opilstvím, smilstvem, nepřátelstvím stále křížujete ho znova a znova. Proto pohleďte dnes vzhůru na rány Kristovy! Z každé plamen lásky září vám vstříc, střela lásky prolétá vás. Želte chladnosti a nevděčnosti své i rozněťte konečně srdce své na vroucí lásce srdce Vykupitelova! Zůstávejte v milování mém!« (Jan 15, 10.).

2.

Z ran Kristových plane nejohnivější horlivost
1. pro slávu i čest Boží.

a) Proč Kristus dal se prokláti ranami? Proto, aby obnovil čest i slávu nebeského Otce. Hříchem svět byl stržen v zapomenutí na Boha i v bezbožnost. Poslyšte jen, co sv. Pavel píše o tom: »Změnili slávu neporušitelného Boha v podobenství obrazu — porušitelného člověka i ptačtva i čtvernožců i plazův.« (Řím. 1, 23.).

Čest Boží zanikla tím způsobem na zemi, lidé klaněli se modlám, obětovali na oltářích nešlechtnosti. Tu Kristus sestoupil na zemi, aby obnovil čest i slávu Otce svého. Putoval z místa na místo, cestou vcházel do každého domu a mluvil o Otci svém. To vše bylo

však věci nejmenší. Přivolil, aby katané probodali ruce, nohy i bok jeho. Ano, rány jeho založily nové království Boží na zemi a učinily z lidí skleslých do hlubin temnosti — ctitele Nejvyššího. Ó jak ohnivá byla tudíž horlivost Kristova pro čest i slávu Otce nebeského.

b) Avšak co činíme my pro čest a slávu Boží? Víme arci, že jest to naší nejsvětější povinností, konečným cílem našeho pozemského života, bychom ctili Boha. Známe dobře i příkaz apoštolský: »Oslavujte a noste Boha v těle svém« (1. Kor. 6, 20.). Bůh nežádá na nás, abychom skláněli hlavu svou pro čest i slávu jeho pod korunu trnovou, aniž dávali si hřeby probodávati ruce i nohy; za to však poskytuje nám na tisíce příležitostí slovem i skutkem. Ale jak málo pečujeme o čest i slávu Boží! Jak zhusta zneuctíváme jej, rouháme se převznešenému jménu jeho; nikdo pak ani slovem proti tomu nehlesne! Proto pohleďte na zraněného Krista i učte se od něho horlivosti o čest i slávu Boží, jakož i vše obětovati, ba krev srdce vycediti až do poslední krůpěje. »Králi pak věků nesmrtelnému, neviditelnému, samému Bohu, čest a sláva na věky věků!« (1. Tim. 1, 17.).

Z ran Kristových plane nejohnivější horlivost

2. pro spásu duší.

a) »Co jsou rány tyto uprostřed rukou tvých?« (Zach. 13, 6.). Satan uvrhl všecko pokolení lidské do pout i okovů: peklo mělo věčně slaviti vítězství nad dušemi ďáblu propadlými. Co však Kristus neučinil? Z touhy spasiti duše podrobil se na kříži křtu krve a dal probodati ruce, nohy i srdce své. Ejhle, jak ohnivá to horlivost pro spásu duší! »Co jest, ježto jsem více učiniti měl vinici své, a neučinil jsem jí?« (Is. 5, 4.).

b) Jak spokojeně žili bychom na světě, kdybychom toliko jedinký plamének božské horlivosti a lásky přijali do svého srdce! Jak utěšeně vyhlíželo by to v rodinách, obcích, kdyby zejména otcové a představení chtěli snažnou péčí míti o spásu nesmrtelných duší!

Jakými potom mohli byste se honositi dítkami, mládenci i pannami. Ale tak odevšad zaznívá tvrdá odpověď: »Zdaliž jsem já strážcem bratra svého?« (1. Mojž. 4, 9.). Duše pak, které s prane-patrným namáháním, ba někdy prostým slůvkem mohly býti zachráněny, řítí se do záhuby.

Proto pohleďte na Ježíše zraněného a učte se od něho horlivosti pro spásu duší. »V pečování buďtež neleniví, duchem vroucí« (Řím 12, 11.). Třeba že nejste ani kněžími, ani biskupy, přece můžete dosti napomáhati ku spáse duší, zvláště vy, rodiče a představení! Veliká odměna jednou vás nemine. »Žádná oběť není všemohoucím u Bohu tak příjemnou jako horlivost pro duše«, poznamenává sv. Řehoř Vel. Nuže pracujte v tom směru úsilovně po celý život! Amen.

Rány Kristovy jsou růže.

»Jako květ růžový ve dnech jarních,
a jako kadidlo vonné ve dnech
letních.« Sir. 50, 8.

Starodávná pověst vypravuje, že růže rajske byly prosty trnů. Praotec Adam mohl je tudíž trhati, a nebylo mu třeba obávati se, že trn zraní ruku jeho. Ale jakmile rozhněvaný Tvůrce pronesl kletbu: »Zlořečená budiž země v díle tvém: trní a hloží tobě ploditi bude« (1. Mojž. 3, 17. a 18.), tehdaž prý po prvé trny vypučely z lodyhy růžové. Posléze na Kalvárii zkvetly na kříži růže bez trnů, totiž patero svatých ran Kristových. Překrásně vyličil to sv. Bernard: »Viz, jak tímto květem růžovým zkvétala nejušlechtilejší réva (keř vinný), ruměnný Ježíš náš. Viz celé tělo, zdaliž nalézáš někde místečka květem krvavé růže neozdobeného? Pohleď na pravou i levou ruku, zdaliž něco na nich nerůžového? Pohleď i na otevřený bok, neboť ani ten není bez růže, třeba tato byla bleděčervená, ježto jest smíšena s vodou.« Na-

zvali jsme rány Kristovy růžemi i chceme dnes s pomocí Boží rozjímati o nich

1. jako o růžích nejkrásnější barvy;
2. jako o růžích nejlibější vůně.

1.

Rány Kristovy jsou vzácné růže, jež skví se barvami nejkrásnějšími:

α. červenou.

Červeň jest barvou krve. Ježíš vycedil ranami svými veškerou krev až do poslední krůpěje, proto jsou ony zbarveny nachově. Červená růže znamená

a) člověčenstvo Kristovo.

Kristus přijal na sebe tělo i krev. »Slovo Tělem učiněno jest« (Jan 1, 14.). »Ten, jenž stvořil lidi, stal se sám člověkem« (Sv. Augustin). Proto Ježíš podléhal strastem i utrpením pozemským; tělo jeho mohlo býti zraněno, krev prolita. Červená růže značí

b) smrtelné bolesti Kristovy.

Červená růže jesti pravou mučenkou, která připomíná nám krev řinoucí proudem z ran Páně. Tato červená růže září nám s kříže. Ó jak živě tanou nám na mysli smrtelné bolesti Kristovy, kdykoli patříme na posvátné rány jeho! »Všecka hlava jest neduživá, a všecko srdce truchlící. Ode zpodu nohy až do vrchu hlavy není na něm zdraví: ale vše rána a zsinalost a oteklina, ježto není obvázána, ani uléčena lékařstvím, ani změkčena olejem« (Is. 1, 5. a 6.).

Podivujme se, nejmilejší, nepochopitelné lásce Páně, která k vůli nám přijala člověčenství a podrobila se mukám smrtelným. Přísahajme jemu na úpatí kříže nezlomnou věrnost i věčnou lásku!

β. Rány Kristovy skví se netoliko červenou, nýbrž i bílou barvou; vždyť jsou to rány oslavené. Z té příčiny nebeská záře slunka splývá s nachej jejich. Bílá růže znamená

a) božství Kristovo.

Bůh jest světlo a »přebývá v světle nepřístupném« (1. Tim. 6, 16.). Proto oslavené, zářivé rány Kristovy připomínají nám věčné božství Páně. Dále uvádějí nám na mysl, že Ježíš Kristus »jest obraz Boha neviditelného prvorozený všeho stvoření« (Kol. 1, 15.). Připomínají nám, že jemu »dána jest všeliká moc na nebi i na zemi« (Mat. 28, 18.). Připomínají nám, že »má klíče smrti i pekla« (Zjev. 1, 18.). Bílá růže znamená

b) neskonalou velebnost Kristovu.

Rány Kristovy skví se v záři světla. Toť ta jasná záře, která ho obestírá v nebesích; toť to »Tělo jasnosti« (Fil. 3, 21.); toť ten »odlesk slávy Otcovy« (Žid. 1, 3.).

Klaňme se tedy Kristu jako pravému Bohu i vyznávejme božství jeho veřejně před lidmi! Zachovávejme jeho přikázání, žijme toliko jeho k cti a slávě, abychom jednou byli účastnými jeho slávy věčné!

2.

Rány Kristovy jsou líbezné růže. Dýšit vůni nej-příjemnější, jež

1. naplňuje nebesa radostí.

a) Již oběti a modlitby nábožných vydávají přelíbeznou vůni, která proniká do nejvyšších prostorů nebeských. Tak zmiňuje se Písmo sv. o oběti, již Noe, vyšed z archy, obětoval: »I povoněl Hospodin vůně příjemné a řekl: Nikoli více nebudu zlořečiti zemi pro lidi« (1. Mojž. 8, 21.). Nejinak i z jiných obětí starozákonných přelíbezná vůně vznášela se vzhůru k nebesům. »Vůně nejchutnější oběti« (2. Mojž. 29, 18.). »Zápal vůně nejchutnější« (4. Mojž. 28, 2.). Neméně i modlitby svatých jsou »vůni nejchutnější« Hospodinu. »Čtyřmecítma starců padlo před Beránkem, majíce jedenkaždý z nich harfu a báně zlaté, plné vonných věcí, kteréž jsou modlitby svatých« (Zjev. 5, 8.).

b) Jakou vůni teprve rány Kristovy vysílají k nebesům! Vždyť jsou to rány toho, o němž Otec nebeský vydal svědectví: »Tentoť jest Syn můj milý, v němž jsem si zalíbil« (Mat. 3, 17.).

Vždyť jsou to rány toho, jenž jest »obrazem podstaty jeho« (Žid. 1, 3), spojuje v sobě božskou i lidskou přirozenost. Jsou to rány, pro něž obětí starozákonné i modlitby svatých staly se nebi vůni nejlíbeznější. Na tuto překrásnou vůni ran Kristových ukazuje sv. Pavel, píše-li: »Kristus miloval nás a vydal sebe samého za nás v dar a obět, a Bohu k vůni rozkošné« (Etes. 5, 2.).

Rány Kristovy dýší vůni nejlíbeznější, která

2. oblažuje zemi.

Země děkuje totiž vůni ran Kristových za

a) někdejší zachránění své.

„On pak raněn jest pro nepravosti naše, potřen jest pro hříchy naše: kázeň pokoje našeho na něm, a zsinalostí jeho uzdravení jsme“ (Is. 53, 5.). — „Kterýžto hříchy naše sám na svém těle vnesl na dřevo, abychom hříchům zemrouce, spravedlnosti živi byli; jehožto zsinalostí uzdravení jste“ (1. Petr. 2, 24.). Církev pak svatá modlí se o slavnosti sv. ran Páně takto: „Ó Bože, jenž jsi umučením jednorozeného Syna svého a vy-litím krve jeho pěti ranami obnovil přirozenost lidskou hříchem zkaženou.“ Vůně nejsvětějších ran vznáší se s kříže k nebesům, odkudž usmířený Bůh laskavě rozestírá náruč svou hříšnému pokolení lidskému vstříc.

b) za nynější záchranu.

I nyní jest to ještě vůně ran Kristových, jež vznáší se k nebesům a zjednává světu milost i odpuštění. Tázete se, kdy se to děje? Při mši sv. Tu Syn Nejvyššího obětuje se jako Bůh a člověk. Vůně pěti ran Páně vznáší se potom s oltáře ke trůnu Božímu, Bůh nepronáší již kletby nad hříšným světem, spíše pozvedá rukou, kterými již uchopil metlu kárající, ku požehnání.

Radujme se tedy ze zázračných růží na těle Kristově, které dýší vůni přerозkošnou! Obětujme tyto růže, rány Páně, s duchovním při mši svaté — nebesům, aby Bůh smířil se s námi a udělil nám měrou hojnou z pokladu svého milosrdenství. Amen.

Rány Kristovy jsou jazyky.

»V těchto dnech mluvil k nám Bůh skrze Syna, jež ustanovil dědicem všech věcí, skrze něhož i věky učinil.«
Žid. 1, 2.

Bůh seslal Syna svého na svět, aby zvěstoval lidem věčnou pravdu i vyváděl je z temnosti ke světlu.

Kristus promlouval k lidem, mluvil vážně i laskavě, toliko a jediné k jejich spáse. Poslední slovo, jež pronesl na kříži, bylo: »Dokonáno jest!« (Jan 19, 30.). Hned potom nakloniv hlavy své, vypustil duši. Avšak slovu jeho nebylo určeno na vždy utuchnouti a zaniknouti, naopak mělo zaznívati po všechny věky a promlouvati ke všem budoucím pokolením. Svaté rány Kristovy jsou tedy učiněny jazyky převýmluvnými, aby zvěstovaly napořád lidstvu pravdy spasné.

Počněmež tudíž dnes rozjímati o ranách Kristových jakožto o jazycích. Jako my mluvíme jazykem, tak i rány Kristovy mluví k nám

1. co nejprísněji;
2. co nejlaskavěji.

1.

Rány Kristovy promlouvají s hroznou přísností k světu. Volají

1. hrozné běda nad hříchem.

Ne bez důvodu; neboť hřích

a) zasadil rány našemu Vykupiteli.

Biblické dějiny Nového zákona uvádějí jakožto původce ran Kristových římského místodržícího v Jerusalemě, Piláta a Židy. O Pilátovi dočítáme se ve sv. evangeliu: »Vydal jim Ježíše, aby byl u-

křížován« (Mat. 27, 26.). O Židech pak vypravuje sv. evangelium toto: »A když přišli na místo, kteréž slove popravné, tu jej ukřížovali« (Luk. 23, 33.). Poslední však i nejvlastnější příčinou ran Kristových jsou hříchy lidské. »On pak raněn jest pro nepravosti naše, potřen jest pro hříchy naše« (Is. 53, 5.). »Kristus zemřel za hříchy naše« (1. Petr. 3, 18.). Proto rány Kristovy bědují, hrozné běda volají nad hříchem. Ba ještě více! Hřích netoliko zasadil rány, nýbrž on též

b) obnovuje rány.

Apoštol národů, sv. Pavel, píše o novém i neustále se opětujícím křížování Krista hříchem. Dí totiž o těch, kteří zapírají víru: »Křížují znova Syna Božího« (Žid. 6, 6.). Dle příkladu sv. Pavla otcové a učitelé církevní staví veškeré zatvrzelé i nekající hříšníky, opilce, smilníky, štváče na roveň a praví, že tito svými hříchy obnovují jistou měrou křížování Syna Božího.

Proto rány Kristovy volají hrozné běda nad hříchem. Ale na tom není dosti; ony pronášejí tolikéž

2. zdrcující běda nad hříšníkem.

Volají naň:

a) Co jsi to učinil?

»Slyšte nebesa a ušima pozoruj země, nebo Hospodin mluví: Syny jsem vychoval a vyvýšil; oni pak pohrdli mnou« (Is. 1, 2.). »A já byl jsem jako pěstoun Efraimovi, nosil jsem je na ramenou svých a nevěděli jsou, že jsem je léčil« (Oseáš 11, 3.). Co jsi to učinil, hříšníče? Drze i zpupně zprotivil jsi se Vykupiteli svému, jenž hledal tebe s láskou neobyčejnou, k vůli tobě vyronil na tisíce slz. Co jsi to učinil? Přibíli jsi svého Spasitele, který obětoval za tebe vše, na kříž a potupil jej co nejhrozněji. Co jsi to učinil? Jednal's zlořečeně, jako kdysi Židé, ba zlořečeněji ještě nad ně. Synové israelští učinili tak z nevědomosti (1. Kor. 2, 8.), ty však dopustil jsi se toho s plným vědomím. Ó, běda, přeběda tobě!

b) Co tebe očekává?

Čin tvůj jest velice ohavný. Vztáhl jsi násilně ruku na »Svatého svatých« (Dan. 9, 24.); vztáhl jsi násilně ruku na »Krále nad králi, Pána nad pány« (1. Tim. 6, 15.); ano vztáhl jsi násilně ruku na Syna Božího i soudce světa. Nuže, což očekává tebe? Aj, Ananiáš i Safira, kteří chtěli oklamati Petra, padli mrtvi na zemi! Což tedy očekává tebe? Zdaliž bude podíl tvůj někde jinde, než »v jezeře, kteréž hoří ohněm a sirou: jež jest smrt druhá« (Zj. 21, 8.).

O jak přísně promlouvají rány Kristovy k světu; ó jak zkormutlivé běda pronášejí nade hříchem i hříšníkem! A tato bolest by nezachvěla srdcem tvým, nenaplnila by oči tvé slzami? Ó pohled, hluboko zabředlý, starý hříšníče, pohled vzhůru na rány božského Spasitele a poslyš děsná slova, která s kříže k tobě zaznívají, daleko příšerněji, než hromobití za temné noci bouřlivé! Dávno již kráčíš po dráze mrzké nešlechtnosti, několika setkrát jsi již zranil i ukřižoval Boha i Vykupitele svého. Pomni, co jsi učinil a co očekává tebe! Polepši se a číň pokání! »Kvilte a plačte: smích váš obrať se v žalost, a radost v zármutek. Ponižte se před obličejem Páně, a povýší vás« (Jak. 4, 9.—10.).

2.

Rány Kristovy mluví k světu netoliko přísně, nýbrž i laskavě. Zvěstují nám,

1. že Bůh chce opravdu našemu spasení.

Člověk odpadl od Boha a Bůh mohl jej na vždy zatratiti. Sláva jeho nebyla by se tím zmenšila, blaženost jeho nezkalila. Avšak on pomýšlel na »úradky pokoje a ne na soužení.« Pohleďte tedy na rány Kristovy! Ty zajisté zvěstují vám mohutným hlasem, že Bůh chce na všechn způsob našemu spasení; vždyť

a) Otec nebeský dal vše za nás.

»Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozného dal« (Jan 3, 16.). Božský Spasitel

zraněný krvácí na kříži. Ejhle, tu máme neskonale vzácný dar Otcův před očima!

b) Božský Syn trpěl za nás za všechny.

Rány jeho připomínají světu, že sestoupil do hlubin veškerých bolestí. »Viděli jsme ho, a nebylo vzezření, a nežádali jsme ho: pohrdaného a nejposlednějšího z mužů, muže bolestí a znajícího nemoc« (Is. 53, 2. a 3.). Bůh tedy chce stůj co stůj našemu spasení. Kristus zraněný volá nám to vstříc! Ó jaká to radost pro nás! Proto nebědujte již, lidé, jako by Bůh býval na vás zapomněl, o vás se nikterak nestaral. Rány Vykupitelovy skytají vám nejutěšenější ujištění, že nosí vás v srdci a pomýšlí s nejlaskavější péčí na vaše spasení.

Rány Kristovy zvěstují nám,

2. že člověk snadno dochází spásy.

Bůh neztížil nám u věčné dobrotě své, abychom došli království nebeského. Rány Kristovy zvěstují to nám hlasem mohutným. Ony volají:

a) vina jest usmířena.

»Poddán jest mu jeden, kterýž mu byl dlužen deset tisíc hřiven« (Mat. 18, 24.). Tímto prodluženým služebníkem rozumí se lidstvo. Věru Kristus usmířil veškerou vinu svými ranami. Církev katolická učí a věří, že Syn Boží krvavou smrtí na kříži učinil netoliko dostatečné zadostučinění, nýbrž přehojné, nadbytečné. »Ospravedlnění jsouce krví jeho, osvobození budeme ode hněvu skrze něho« (Řím. 5, 9.). Sv. Petr pak píše: »Kterýžto hříchy naše sám na svém těle vnesl na dřevo, abychom hříchům zemrouce spravedlnosti živi byli: jehož zsinalostí uzdraveni jste« (1. Petr 2, 24.).

b) cesta k životu jest proklestěna.

Dokud Kristus zraněn nedokonal na kříži, dotud nebe bylo uzavřeno a nižádná duše nezřela slávy jeho. Duše spravedlivých úpěly v předpekli. Avšak když krev vykoupění byla vycezena na Kalvarii, tu andělé nebeští otevřeli zlatou bránu nebeského Jerusalema, kteráž od té doby jest otevřena všemu lidstvu. Do-

konalým jsa učiněn, stal se všechněm jeho poslušným, příčinou věčného spasení« (Žid. 5, 9.).

Rány Kristovy ujišťují nás, že snadno dojdeme spásy. Vina těžká jest jimi zahlazena, cesta pak k životu prokletěna. Jaká to radost pro nás! Nezbývá nám tudíž, leč vzíti na sebe na čas »sladké jeho i lehké břímě Kristovo« (Mat. 11, 30.); potom slastiplný ráj vzejde nad naším ložem smrtelným. Jak blažené to povzbuzení pro každého, by snažnou měl péči o svou spásu! »Hledejte tedy nejprve království Božího a spravedlnosti jeho« (Mat. 6, 33.). Amen.

Rány Kristovy jsou studnice.

»Studnice vod živých, kteréž s prudkostí plynou s Libanonu.«

Pís. Šal. 4, 15.

Uprostřed ráje prýštila se studnice, jejíž voda svlažovala předivnou silou v sobě obsaženou byliny a rostliny, tak že tyto rozvíjely se v kráse i bujnosti prazvláštní. »Studnice vystupovala ze země, svlažující všechn svrchek země« (1. Mojž. 2, 6). Studnice tato dávno však již zanikla. Zatím však božský Vykupitel objevil nám daleko vzácnější studnici, z níž vody se prýští. To jest ta studnice, o níž pěje Šalomoun: »Studnice vod živých, kteráž s prudkostí plyne s Libanonu« (Pís. Šal. 4, 15.). Kristus otevřel tuto studnici v nejsvětějším těle svém, jež obětoval za hříšné lidstvo. Jest to studnice, která vypouští paterým paprskem krvavým prameny své z rukou, nohou i srdce jeho. Jsou to svaté rány Spasitelovy.

Rozjímejme tedy dnes nábožně o ranách Kristových jakožto o studnici, z níž proudí se

1. veškerá milost a
2. všechna útěcha.

1.

Veškerá milost proudí se z ran Kristových, a to
1. pro hříšníky.

Vždyť ranám Kristovým děkují hříšníci za veškerou milost:

a) hříšný svět vůbec.

Církev katolická věří a učí, že hříšný svět vyrván byl ranami Kristovými věčnému zahynutí. α) Slovy sv. Písma: »Zsinalostí jeho uzdraveni jsme« (Is. 53, 5.). »Nyní pak v Kristu Ježíši vy, kteříž jste někdy byli daleko, učiněni jste blízko skrze krev Kristovu« (Efes. 2, 13.). β) Slovy sv. Otců: »Tato krev prolita jest na odpuštění hříchů«, píše sv. Augustin. Papež Innocenc IV. dí: »Což prospěšnějšího jest nad rány i utrpení tato, z nichž spasení vzešlo nám?« γ) Slovy sv. církve. Ta vyjadřuje to modlitbami, chvalozpěvy, slavnostmi krve i ran Kristových.

b) člověk hříšný zvláště.

Tolikéž i každý hříšník děkuje ranám Páně za veškerou milost; nebo

α) zadržují ho, by nesřítíl se v propast pekelnou.

Božská spravedlnost žádá, aby hříšník po spáchaném hříchu byl uvržen do věčné zkázy. Ale tu božská láska vystupuje, přimlouvajíc se zaň. Kristus vstoupil s ranami na nebesa a s nimi předstupuje jako přímlovčí před nebeského Otce. »Přímlovce máme u Otce, Ježíše Krista spravedlivého. A on jest obět slitování za hříchy naše« (1. Jan 2, 1. a 2.). Rozhněvaný Tvůrce smiřuje se, jakmile pohlédne na rány Synovy. Pro ně odkládá napřažený meč pomsty a dopřává hříšníkovi času i milosti ku pokání. Ale nedostí na tom. Rány Kristovy nezadržují toliko hříšníka, aby nesřítíl se v propast pekelnou, nýbrž

β) přinášejí mu nejúplnější odpuštění.

Svátosti odvozují původ i počátek svůj z krve Kristovy. Jsou to studnice, jež řinou se z ran Kristových a jež božská krev napájí přehojně. Odtud pochodí předivná moc jejich. Přijme-li tudíž hříšník svátost sv. pokání, dostává se mu pro rány Kristovy úplného odpuštění. »Krev Ježíše Krista očišťuje nás

o d v š e l i k é h o h ř í c h u« (1. Jan 1, 7.). Veškerá milost pryští se tedy z ran Páně, a to

2. p r o s p r a v e d l i v é.

Spravedlivý děkuje ranám Páně

a) z a z á s l u ž n o s t s v ý c h s k u t k ů.

Člověk sám ze sebe nemůže vykonati nižádný skutek nadpřirozený. I kdyby kál se co nejprísněji po léta v odlehlé jeskyni nebo s holí poutnickou v ruce putoval na všechna poutní místa celého světa, jest i zůstane namahání jeho pouhým dílem lidským. Ranami Páně však díla spravedlivých nabývají zásluhy před Bohem. Jak tomu dlužno rozuměti? Smrt Kristova na kříži, tento zdroj všech milostí, zjednala nám i zvláštní milost, že dobré skutky lidské zušlechťují se neskonale a tím stávají se hodnými nebeské odplaty. A to i sebe nepatrnější úkony. »Č í š e v o d y s t u d e n é« (Mat. 10, 42.).

b) z a v y t r v a l o s t a ž d o k o n c e.

Pouze s milostí Boží spravedlivý může až do konce vytrvati: »T v r d í m e, ž e v y t r v a l o s t j e d a r B o ž í«, již se až do konce vytrvá v Kristu. (Sv. Augustin.) Církevní pak sněm prohlásil se takto: »J a k o B ů h z a p o č a l d o b r é v n á s, t a k j e i d o k o n á, j e ž t o u s k u t e č ň u j e v n á s c h t ě n í i d o k o n á n í.« Ale tuto milost, nejinak jako mnohé jiné, Spasitel zjednal nám krvavou obětí na kříži.

2.

Z ran Páně plyne všechna útěcha

1. p r o ž i v é.

V ranách Kristových dočítáme se nejutěšenějších pravd. Volajíť na nás hlasem mohutným:

a) B ů h n o s í v á s v s r d c i!

Ano! Zdaliž nejsou rány Spasitelovy zárukou jeho lásky, zárukou lásky tak veliké, že bychom tomu ani nevěřili, kdyby nebyla nám zaručena vážností i mocí Boží? »R a n ě n j e s t p r o n e p r a v o s t i n a š e« (Is. 53, 5.). Může-li láska jíti ještě dále? Nikoli!

b) B ů h p ř i j a l v á s z a d ě t k y!

»Nepřijali jste zajisté ducha služebnosti opět k bázni, ale přijali jste ducha vyvolení synů, v němžto voláme: A b b a,

otče!« (Řím. 8, 15.). »Pohlédte, jakou lásku prokázal nám Otec, abychom synové Boží sluli i byli« (1. Jan 3, 1.). Rány Spasitelovy zvěstují nám toto štěstí; nebo jediné pro smrt jednorozeného Syna přijal nás Otec nebeský za své dítky.

c) Bůh dá vám život věčný!

»Totof jest zaslíbení, kteréž nám zaslíbil, život věčný« (1. Jan 2, 25.). »Dědictví neposkvrněné a nevadnoucí« (1. Petr 1, 4.). Věčný život plyne z ran Páně; nebo nebe bylo nám smrtí na kříži otevřeno. Trefně píše o tom sv. apoštol Pavel: »Vás, když jste byli mrtvi v hříších, spolu obživil s ním, odpustiv vám všechny hříchy, smazav zápis odsouzení, kterýž byl proti nám, kterýž nám byl odporný, i vzal jej zprostřed, přibiv jej na kříži« (Kol. 2, 13. a 14.).

Ó jak neskonale potěšují nás tyto pravdy! I nejbídnější a nejopuštěnější tvor lidský nebude nikdy nářikati, uváží-li je náležitě a přidrží-li se jich věrně. Umírající plesaje vítá smrt, která uvádí ho v život věčný.

Z ran Páně prýští se všechna útěcha

2. pro zemřelé.

Jest očištec, kde duše kají se, poněvadž Bůh neuznal jich zcela za čisté, dokud vina jejich není nadobro zahlazena. »Jako skrze oheň« (1. Kor. 3, 15.). Nejlepší útěcha plyne strádajícím duším v očištcí z ran Páně. Ale jak to? Církev učí, že mší sv. zjednáváme nemalou úlevu, jakož i sladké potěšení dušem v očištcí. Ale mše sv. není, leč obnovení oběti na kříži. Kristus obětuje se zde jako na Kalvarii, z ran pak jeho proudí se útěcha i občerstvení, které řinou se do hlubin očišcových. Ó jak vzácnou studnici milosti i útěchy skýtají nám rány Kristovy! Neváhejte tudíž horlivě vážit ze studnice této! Čerpejte z ní, vy spravedliví, a ještě více, vy hříšníci, vodu života věčného! Amen.

Rány Kristovy jsou blesky.

»Zasvítilo se blýskání jeho po okrsku země.«
Žalm 96, 4.

Co Bůh učinil i dosud ještě činí pro spasení světa, jest tak veliké a podivné, že ani andělé nebeští nedovedou toho rozumem svým s dostatek pochopiti. O tom nabyli jsme dokonalého přesvědčení v dosavadních promluvách svatopostních, kdykoli jsme ponořili zrak svůj do ran božského Spasitele. Dejž Bůh milostivě, aby posvátná rozjímání roznítla v srdcích vašich oheň lásky k Ježíši Kristu a probudila v nich city nekonečné vděčnosti. Nuže, přistupme dnes naposledy k Vykupiteli na kříži rozpiatému a pohlížejme se zbožnou myslí na svaté rány jeho! Budeme rozjímati o nich jak o blescích, které snášejí se na zemi

1. nešlechetníkům ku pádu,
2. ctnostným na ochranu.

I.

Nazvali jsme rány Kristovy blesky, jež přivádějí nešlechetníky ku pádu. Že tomu tak jest, o tom přesvědčuje nás pohled

1. do minulosti.

Jako zhoubné blesky vpadly

- a) v židovstvu.

Židé vztáhli násilnou ruku na Pomazaného Páně a odsoudili ho na smrt. »Ukřižovali je« (Luk. 23, 33.). Když to provedli, zaplesal Jerusaleml i odpočíval po dvě noci v blahém snění. Avšak již s červánky třetího dne rány Kristovy zazářily jako zhoubné blesky z hrobu ve skále vytesaného. Nesmírná hrůza pojala strážné, »Učinění jsou jako mrtví« (Mat. 28, 4.). Když pak probrali se z leknutí, pádili do města, zvěstující: »Vstalť jest!« Židovstvo zachvělo se zděšením. Za neplných 40 let zhoubné blesky řítily se opět z ran Kristových v židovstvo, jak Pán byl předpověděl: »I padati budou od meče, a zjímání vedeni budou mezi všechny národy, a Jerusaleml bude pošlapán od ná-

rodů« (Luk. 21, 24.). Nadešla »o h a v n o s t s p u š t ě n í« (Mat. 24, 15.). Město vyvráceno za nevýslovné vřavy; Židé odvedeni do zajetí a rozptýleni po celém světě. Zkáza Jerusalema měla v zápětí pohromu židovstva.

b) v p o h a n s t v o.

Rány Kristovy zazářily jako zhoubné blesky i v pohanstvo. Toto zabředlo přehluboko do bahna mrzkostí a neřestí neslýchaných a odsoudilo Syna Božího na smrt. »P i l á t v y d a l j i m J e ž í š e, a b y b y l u k ř i ž o v á n« (Mat. 27, 26.). Pomsta rozhněvaného Boha přikvačila proto na pohanstvo. Tresty hojné i metly Boží stihaly je. Dějiny církevní podávají nám pádné doklady, kterak pronásledovatelé křesťanstva bývali zhusta i strašně trestáni.

Trestající ruka Páně dopadá celou tíhou na ty, kdo protiví se jemu i jeho církvi, rány pak Kristovy, zřídla to neskonalejších milostí, deští na ně síru a oheň. Avšak připomeňme si, zda-li nejsou i mezi námi křesťany »n e p ř á t e l é k ř í ž e K r i s t o v a« (Fil. 3, 18.), kteří posmívají se víře Kristově a jí zhrdají? Běda jim! »K o n e c j e j i c h j e s t z a h y n u t í« (Fil. 3, 19.).

Pohledme dále v před

2. d o b u d o u c n o s t i.

Jakmile naplní se doba vymezená, sestoupí Kristus na oblakovém trůně soudit lidi. Rány na rukou, nohou i srdci jeho zaplanou přespanilou září. Hříšníci zachvějí se hrůzou, až uzří v ranách Páně

a) n e z m ě r n é p r o v i n ě n í s v ě;

α) s v o u n e v d ě č n o s t.

»U z ř í, v k o h o j s o u b o d l i« (Jan 19, 37.). Jak neskonalá láska to od Boha! Jak nevyčerpatelný zdroj k dojití spasení? Ale tím vším drze pohrdli, vše pošlapali nohama v prach. Jak příšernou obieví se nevděčnost ta ve světle ran Kristových!

β) s v o u n e š l e c h e t n o s t.

»C o j s o u r á n y t y t o u p r o s t ř e d r u k o u t v ý c h?« (Zach. 13, 6.). Hříchové lidští připravili rány tyto a rozrývají je na dále, jak praví sv. Pavel (Žid. 6, 6.). Proto hřích ukáže se v den soudný hrůzou hrůz. Ó jak budou se chvěti nešťastníci, jak budou se

řásti všichni hříšníci, všichni naši odpůrci, všichni nevěrci, až rány Páně zazáří jim jako blesky vstříc! »Strach držel mne a třesení« (Job. 4. 14.). »Hory padněte na nás« (Luk. 23, 30.). Z ran Kristových vyrazí na ně

b) zdrcující kletba.

Spasitel řekne: »Odejděte zlořečení!« (Mat. 25, 41.). Tehdy rány jeho zaplanou i zanítí se ohnivou gloriolou, blesky vyrazí z nich, snesou se na hlavu prokletých hříšníkův a vmetají je do věčného ohně. »Oheň zapálen jest v prchlivosti mé, a hořeti bude až do pekla nejhlubšího. Shromáždím na ně zlé věci, a střely své vystřílím na ně« (5. Mojž. 32, 22. a 23.).

Vizte, hříšníci, co očekává vás, budete-li sobě zahrávati drze s Bohem a neuposlechnete-li hlasu vyzyvajícího ku pokání. Zcela jinaké bude smýšlení vaše, až stanete v den soudný před soudnou stolicí Kristovou a uzříte plamenné rány jeho; potom budete úpěti a naříkati, leč marně. Zhoubné blesky sřítí se na čelo vaše, a zahubí vás. Proto obraťte se v čas a hledejte ochrany i spásy své v ranách Kristových! »Obraťte se, jakkoli jste hluboko byli zašli, synové israelští« (Is. 31. 6.),

II.

Jako rány Kristovy jsou blesky ku pádu nešlechetným, tak jsou ctnostným na ochranu. V nich docházíme záštity

1. proti nepřátelům těla.

Když král portugalský Alfons s bázlivou myslí vytáhl do boje proti pěti králům saracenským, zjevil se mu Spasitel ve snách a velel mu, by dal nésti v čele vojska korouhev, na níž patero ran Páně bylo vyobrazeno. »Zvítěziš«, děl mu, »nad nepřáteli svými nejinak, jako já zvítězil jsem ranami svými nad smrtí a ďáblem.« Alfons poslechl a svedl bitvu. Korouhev vlála vojínům křesťanským povzbudivě, kdežto na hordy nepřátelské shlížela ku podivu zhoubně i metala blesky mezi ně. Voje křesťanské dobyly přeslavného vítězství. Dějiny nezaznamenávají nám událost

tuto jako ojedinělou. Mnohokrát již zbožní vojevůdcové za ochrany nebeské došli skvělých úspěchů válečných. Kdož vypoví, kolik vojinů, kteří ve vřavě válečné uchýlili se ke Kristu, vyvázlo takoruka zázrakem bez pohromy?

Za poslední války Rakouska s Itálií střelci tyrolští vytáhli s důvěrou ve zraněné srdce Spasitelovo, jehož obrazem ozdobili svou korouhev, do pole proti nepřátelům i uhájili šťastně hranice vlasti s nepatrnou ztrátou proti přesile více než desateronásobné.

2. p r o t i n e p ř á t e l ů m d u š e.

Nepřáteli těmito rozumíme zvláště ďábla a anděly jeho. Ti činí nám úklady a číhají na zkázu duše naší. »L e v ř v o u c í« (1. Petr 5, 8.). Uteče-li se však duše v bojích a protivenstvích ku Pánu, neodepře jí ochrany a rozptýlí zhoubnými blesky z posvátných ran svých nepřítele. Kde bývá větší bezpečnosti než u ran Páně? Nepřítel doráží na mne pokušením; avšak já neklesnu, neboť stojím na pevné půdě (sv. Bernard). Proto svatí a světice brávali ve všech pokušeních útočiště k ranám Kristovým, v nichž také došli ochrany a pomoci. K d o o b ý v á v p o m o c i N e j v y š š í h o, v o c h r a n ě B o h a n e b e s k é h o p ř e b ý v a t i b u d e.* (Žalm 90, 1.).

Tlačí-li nepřítel ve válce voje k ústupu, tu přemožené sbory prchají, pokud možno, do ochranných zdí pevnosti. Tam jsou bezpečny, kdežto rány z děl řadí krutě s hradeb i náspů mezi stihajícími je nepřáteli. I my, nejmilejší, jsme rozličně tísněni a vezíme stále v nebezpečenství těla i duše. Neváhejme proto uchýliti se do svatyně ran Kristových! Tam dojista dostane se nám řádné ochrany, nepřátelé pak naši budou donuceni s hanbou k ústupu. Amen.*)

*) Obojí cyklus postní zpracován na základě rozvrhů Schuenových. Mimo to bylo použito: Encyclopedie patristické od J. Řeháka, Encyklopedie příkladův a obrazův od J. Černohouze, Mehlera, Podstránského a j. v.

Dabrowski T., Nejdůležitější okamžiky z umučení Páně.

Řeči postní. Přeložil a kázání na Velký pátek připojil Jan Mottl. 90 h.

— **Hlavní osoby z umučení Páně.** Řeči postní. Přeložil a kázání na Velký pátek připojil Jan Mottl. 90 h.

— **Sedm slov Kristových s kříže.** Řeči postní. Přeložil a kázání na Velký pátek připojil Jan Mottl. 90 h.

Diask Ant., Sběrka krátkých řečí duchovních na všechny neděle a svátky roku církevního. Ročník I., 2 sv. — Svazek I. 2 K, svazek II. K 1-60. — Totéž. Ročník II. 2 svazky. — Svazek po 2 K.

Drábek Jan, Řeči postní. Postní rozjímání o pobožnosti křížové cesty. Zpracoval a přednesl —. 80 h

Dusil František, Evangelní perikopy, jímž obsah, výklad a poučení přičinil. Část I.: Perikopy nedělní.

1 K 60 h, vázané v plátně 2 K 20 h.

Dvorecký Jan, Duchovní řeči na neděle a svátky roku církevního, jež dle Veitových klassických spisů homil. vzdělal a vydal. I. díl Období vánoční. 3 K 20 h.

Hakl B. Fr., Krátké řeči při oddavkách a při pohřbech, jež při rozličných příležitostech činil. 1 K 20 h.

— **Mučednické nástroje Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista.** Sedmero postních řečí. Vyňato z časop. „Pastýř duchovní“. 70 h.

— **Osnovy, výklady a řeči duchovní na všechny neděle a svátky roku církevního.** 3 díly. Sniž. cena 6 K.

— **Řeči liturgické o slavnostech a svátcích roku církevního, s výkladem připadajících obřadův, jež ku svým přísahecům činil.**

Dva svazky za sníženou cenu 2 K.

— **Řeči postní a sice: O křížové cestě a o svátosti sv. pokání.** 70 h.

— **Řeči postní o sedmi slovích Krista Pána na kříži, jež měl ve chrámu Páně hořickém r. 1889.** 1 K.

— **Výklady a řeči duchovní na všechny neděle a svátky roku církevního i některé řeči příležitostné.** 3 díly. Sniž. cena 7 K.

Jatsch Jos., Tři sta krátkých ranních promluv na všechny neděle roku církevního od kněží kongr. sv. Pavla. Díl I. a II. 7 K 20 h.

Jedlička Lad., Postní kázání. „Co se vám zdá o Kristu?“ „Či jest Syn?“ 80 h.

Karpovič M., O životě věčném. Kázání postní. Z polštiny vyložil Fr. Vávra. 70 hal.

Kazatelé slovanští. S pomocí několika bratří duchovních vydává Antonín Mužik. Svazek IV. s přílohou: Stručný dějepis literatur slovanských. Snížená cena 5 K.

Macek Václav, Řeči při prvním sv. přijímání. 1 K 60 h.

— **Výklad evangelních parabol.** 1 K 44 h, váz. 2 K 4 h.

Markrab Klement, Cyklická kázání. Cyklus o Bohu vůbec. 24 řeči na neděle a menší svátky od neděle I. adventní až do neděle V. po velikonoci. 1 K.

— **Matka Boží, pomocnice křesťanů.** Třicet dva výklady k májové pobožnosti. 1 K 60 hal.

— **Sváteční kázání na všechny zasvěcené svátky roku církevního jakož i na Velký pátek a na den Dušiček.** 4 K.

Otman Karel, Oslava svátosti stavu manželského řečmi a rozmluvami při oddavkách. Sepsal a na oslavu a památku vznešeného sňatku J. J. c. k. Výsosti korunního prince Rudolfa a belgické princezny Štěpánky vydal. 80 h.

Pastýř duchovní. Časopis kněžstva česko-slovanského. Vycházel redakci prof. J. Ježka v měsíčních sešitech o 4 arších lex. 8°. — Starší ročníky možno obdržeti v snížené ceně: Ročník II.—IV. (redakci Dr. Mikuláše Karlacha). Po 2 K.

Podlaha Jan, Blahoslavená Panna Maria jest apoštol, Královna apoštolů, neomylná Učitelkyně náboženství katolického, naše Lásky a po Bohu největší Naděje naše nebo Význam zjevení blahoslavené Panny Marie v Lurdech roku 1858. Řeč na obranu úcty Mariánské a náboženství katolického, již sepsal. 60 h.

— **Ježíš, blaho a spása naše jediná**. Postní řeči s dodateční řeči na vzkříšení Páně. 1 K.

— **Ke komu půjdeme?** Sedmero postních řeči, s dodateční řeči na Zvěstování blahosl. Panny Marie. 1 K 10 h.

— **Kdo a kým jest katolický kněz?** Primiční kázání a Sedm slov blahoslavené Panny Marie o slavnosti nanebevzetí P. Marie. 50 h.

— **Obrazy z umučení a smrti Páně**. Svatopostní řeči. 1 K.

Růžička Karel, Sběrka kázání na všechny neděle a svátky roku církevního. Díl I. a II. 7 K 60 h.

Škoda Jan Karel, Ježíš Kristus, vzor dokonalosti. V sedmeru postních řeči k následování představil. Druhé vydání. 1 K.

Šrámek Vojt., Řeči o modlitbě. Sv. I. O modlitbě vůbec. — Sv. II. O modlitbě Páně. První tři prosby. — Sv. III. O modlitbě Páně. Čtvrtá prosba či Náprava society. I. díl 2 K. II. díl K 2-80. III. díl 3 K.

Vohnout Frant., Katechetická kázání čili výklady věro- a mravoučné, jež vzhledem k potřebám lidu za doby naší podává. Se schválením nejd. bisk. Ordinariátu v Hradci Králové. Sv. I. Apoštolské vyznání víry. Druhé doplněné vydání. 3 K 60 h. Svazek II. O svátostech. 2. vyd. 3 K 20 h. — Svazek III. O přikázáních Božích a církevních. 3 K. — Sv. IV. O křesťanské spravedlnosti. 3 K. — Sv. V. O počtě Boží v Církvi katolické. 3 K.

— **Řeči biblické a historické o vykoupení lidstva**. Dva díly. Po 2 K 64 h.

Zahradník J. Th. dr., Zdárné děti. Řeči postní. 1 K 40 h.

Baar Josef, Třicet a jedno rozjímání k uctění blahoslav. Panny Marie a pobožnosti majové. Oddělení I.: Šestnáctero rozjímání o modlitbě „Pod ochranu Tvou se utíkáme“. Oddělení II.: Patnáctero rozjímání o pozdravení andělském. — Druhé vydání. 1 K 20 h.

Sv. Augustina kniha o vyučování katechumenů. Přeložil Dr. Ferd. Jokl. 75 h.

Cyrillo-Methodějské knihkupectví
GUSTAV FRANCL v Praze č. 536-I.,
Melantrichova ulice (palác Měst. spořitelny).